

Nașterea lui Hristos - sensul vieții noastre

Lubiților preoți din parohii, cuvioșilor viețuitori ai sfințelor mănăstiri și drept-credinciosului popor al lui Dumnezeu din Arhiepiscopia Iașilor: har, bucurie, iertare și ajutor de la Dumnezeu Cel în Treime preaslăvit – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt

**Lubiți frați preoți,
Cinstit cin monahal,
Drept-măritori creștini,**

Cu multă bucurie duhovnicească și cu nădejde în mila și ajutorul lui Dumnezeu, mă adresez vouă în această sfântă zi de sărbătoare. Este praznicul cel mare al Nașterii lui Hristos. Cu frică și cu cutremur, cu credință și cu dragoste, ne așezăm în fața tainei celei adânci și înălțătoare a Întrupării Fiului lui Dumnezeu. Suntem ajutați în demersul nostru de cuvintele Dumnezeieștii Scripturi, ale Sfinților Părinți și de cântările Bisericii înălțate către Cer și către inima noastră în aceste zile. Colindele și atmosfera de sărbătoare creează starea lăuntrică adecvată apropierii de Dumnezeu. Suntem în aceste zile de sărbătoare mai deschiși spre cugetare asupra sensului vieții noastre și al celor apropiați nouă, asupra rostului Bisericii și al lumii.

Constatăm în noi și în viața semenilor noștri o sete de iubire și iertare, o foame mare după adevăr și dreptate. În unii oameni, această stare de sete și de foame este trăită adânc și dureros. Alții o conștientizează mai puțin. Toți însă caută răspuns, chiar dacă în forme și cu intensități diferite.

În fața oamenilor însetați și înfomețați după o viață adevărată, vine Hristos și glăsuiește: „Eu sunt Pâinea vieții; cel ce

vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată”[1]. Pe oamenii împovărați de îngrijorări, de lipsuri și osteniți de greutatea vieții, Hristos îi cheamă la Sine: „Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre”[2]. Pentru cei care se află în stare de confuzie și haos, în rătăcire și nedumeriri de tot felul, Hristos are cuvânt lămuritor: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”[3]. „Eu sunt Lumina lumii”[4], spune Hristos celor cuprinși de diferite forme ale întunericului: necredința, păcatele grele, îndreptățirea de sine, pretenția de superioritate etc. Puterea izbăvitoare și eliberatoare a lui Hristos dezleagă și lanțurile robiei și dependențelor de tot felul: „Dacă veți rămâne în cuvântul Meu, [...] veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi”[5]. Iar „dacă Fiul vă va face liberi, liberi veți fi într-adevăr”[6].

Lubiți credincioși,

Pentru orice om, în orice împrejurare, întotdeauna și în tot locul, Hristos este totul. El este măsura tuturor lucrurilor, temelul neclătinat a tot ce există, criteriul desăvârșit în toate. De ce aceasta? Pentru că Hristos este nu numai Fiul Fecioarei Maria, născut, ca om, în Betleem, ci este și Fiul lui Dumnezeu, „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”[7].

Cuvintele lui Hristos, viața și faptele Sale nu sunt ale unui simplu om, fie el și cel mai mare dintre toți oamenii care au trăit pe pământ. Sunt cuvintele și faptele lui Dumnezeu Care S-a făcut om. În acest sens, lucrarea și cuvântul lui Hristos constituie singurul izvor de adevăr într-o lume care propagă minciuna în diferite forme, singura putere de viață într-o lume cuprinsă de cultura morții, singura cale nerătăcită între atâtea încrucișări de drumuri care nu duc niciunde.

La marea sărbătoare a Crăciunului se cuvine să mărturisim că Hristos, Cel născut în Betleem, este Om adevărat și Dumnezeu

⇒ adevărat. Din iubire, din compasiune și iertare pentru oameni, Dumnezeu-Tatăl L-a trimis pe Fiul Său în lume pentru ca lumea să afle din nou calea către viața cea adevărată. „Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.”[8] Dumnezeu a luat chip de om, S-a făcut om pentru ca pe oameni să-i cercezeze, să-i caute, să-i cheme la Sine, să le arate calea, să-i tămăduiască, să-i izbăvească de frica morții. „Cercetatu-ne-a pe noi de sus Mântuitorul nostru, Răsăritul răsăriturilor”, exclamă cântarea Bisericii, „și cei din întuneric și cei din umbră am aflat adevărul: că din Fecioară S-a născut Domnul”[9].

Iubiți fii și fiice ai Bisericii lui Hristos,

Au trecut două mii de ani de la evenimentul istoric al Nașterii Mântuitorului Hristos, de la Răstignirea, Moartea și Învierea Sa. Apropiindu-ne peste câteva zile de finalul anului 2018, se cuvine a ne întreba cât am viețuit de-a lungul acestui an în legătură cu Hristos și cât am fost departe de El. Pentru tot ce a fost bine, frumos și ajutor de Sus, să rostim din toată inima: „Slavă Ție, Doamne lișuse Hristoase, pentru toate binefacerile Tale, revărsate peste noi și peste lume!”. Să-l mulțumim, de asemenea, și pentru tot ajutorul dăruit poporului român acum 100 de ani, când românii și ținuturile românești înstrăinate s-au întors acasă. Cu smerenie, să-l cerem iertare lui Hristos-Dumnezeu pentru toată negrija, lipsa rugăciunii și a iertării, pentru ne iubirea și alte forme ale răutății și ale păcatului care ne-au întunecat viața în cursul anului care se încheie.

În duh de nădejde, ne apropiem de Noul An, 2019. Se împlinesc anul viitor trei decenii de la marile schimbări din decembrie 1989. Sperăm să avem puterea

de a vedea ce a fost bine și ce a fost rău în această perioadă și de a lua aminte pentru ceea ce urmează. De fapt, această perioadă, ca oricare alta, se măsoară prin prisma apropierii sau depărțării noastre de Dumnezeu, prin trăirea sau nu a valorilor Evangheliei Domnului Hristos.

Acum, la sărbătoarea Nașterii Domnului și la cumpăna dintre ani, îl rog pe Dumnezeu să vă aibă pe toți sub ocrotirea Sa cea milostivă. Preluând cuvintele Sfântului Apostol Pavel, vă îndemn și eu: „Să fiți puternic întăriți, prin Duhul Sfânt, în omul dinlăuntru; Hristos să Se sălășluiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire, [...] să cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință”[10], „să vă umpleți de cunoașterea voii Lui (Dumnezeu), întru toată înțelepciunea și priceperea duhovnicească, ca voi să umblați cu vrednicie întru Domnul, plăcuți Lui în toate, aducând roadă în orice lucru bun și sporind în cunoașterea lui Dumnezeu”[11]. Mai presus de toate, „rămâneți întemeiați în credință, întăriți și neclintți de la nădejdea Evangheliei”[12] Domnului Hristos.

Din toată inima, urez fiecăruia în parte și tuturor laolaltă: Sărbătoare frumoasă și sfântă de Nașterea lui Hristos!

Al vostru frate și părinte întru slujirea Bisericii,

† Teofan

**Prin harul lui Dumnezeu
Arhiepiscop al Iașilor și
Mitropolit al Moldovei și
Bucovinei**

Note

1. Ioan 6, 35.
2. Matei 11, 28-29.
3. Ioan 14, 6.
4. Ioan 8, 12.
5. Ioan 8, 31-32.
6. Ioan 8, 36.
7. Simbolul de credință, art. 2.
8. Ioan 3, 16.
9. „Luminânda” Uteniei Nașterii Domnului, în *Mineitul pe luna decembrie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 446.
10. Efeseni 3, 16-17, 19.
11. Coloseni 1, 9-10.
12. Coloseni 1, 23.

Vizitele Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan în parohii și mănăstiri

În perioada 1 noiembrie – 31 decembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a vizitat parohiile: Biserica „Sfântul Nicolae Domnesc” – Iași; „Sfinții 40 de Mucenici” – Copou, Iași; „Sfântul Haralambie” – Iași; „Vovidenia” – Iași (Protopopiatul Iași I); „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Secărești, com. Cucuteni, jud. Iași (Protopopiatul Pașcani); „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” – Rotăria, com. Ciortești, jud. Iași; „Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov” – Bucium 2, Iași (Protopopiatul Iași II); Capela cu hramul „Sfântul

lerarh Nicolae” din cadrul Liceului Tehnologic Special din com. Ștefan cel Mare, jud. Neamț (Protopopiatul Piatra Neamț).

În aceeași perioadă, Părintele Mitropolit Teofan a vizitat mănăstirile: Mănăstirea Neamț, Schitul Vovidenia, Mănăstirea Sihăstria, Mănăstirea Agapia, Mănăstirea Văratec, Mănăstirea Tarcău, Mănăstirea Tărcuța (jud. Neamț); Mănăstirea Cetățuia, Mănăstirea Bucium (jud. Iași); Mănăstirea Zosin, Mănăstirea Popăuți (jud. Botoșani).

Sfințirea Catedralei Naționale

Simbolurile naționale, în general, rămân constante în timp, de multe ori pentru secole întregi. Acest adevăr se aplică și Catedralei Mântuirii Neamului sau Catedrala Națională, proiect cu o vechime de aproape 140 de ani, care păstrează în însuși numele lui puterea simbolului. Construirea Catedralei Mântuirii Neamului a fost închinată dintru început Eroilor români, mai întâi a celor care s-au jertfit în Războiul de Independență din anii 1877-1878. După acest război, Mihai Eminescu și

Ioan Slavici, privind întoarcerea trupelor dorobanților români din luptele de la Plevna, de la Vidin, de la Rahova și Smârdan, în urma cărora România își câștigase independența, și cunoscând numărul mare de soldați români morți în aceste lupte, au propus în paginile ziarului *Timpul*, cotidianul cu cel mai mare tiraj al vremii, construirea unei Catedrale Naționale, ca simbol al mântuirii, adică al eliberării neamului românesc de sub stăpânire străină. După Războiul pentru

Întregirea Neamului Românesc (1916-1918) și, mai ales, după Unirea cea Mare din 1918, acest proiect, precum și numele de Catedrala Mântuirii Neamului, a căpătat noi valențe, adăugând mulțumirea adusă lui Dumnezeu „pentru întregirea țării în hotarele sale firești”. Chiar și după 45 de ani de comunism, proiectul construirii Catedralei Naționale a prins din nou viață. Astfel, după Revoluția din '89, când românii s-au ridicat pentru apărarea libertății și a demnității lor grav încălcate, când pe străzile din orașele țării răsuna „Cu noi este Dumnezeu” și imnul „Deșteaptă-te, române”, punând la locul meritat credința și Biserica, disprețuite de comuniștii ateï, proiectul-simbol al Catedralei Mântuirii Neamului a fost din nou adus în actualitate, ceea ce înseamnă că el exprimă încă idealurile poporului român, în ciuda tuturor opreliștilor și a tuturor campaniilor agresive de denigrare. O asemenea credință transcende istoria!

Catedrala Națională reprezintă istoria poporului român scrisă de Eroii neamului din timpuri și locuri diferite, și cuprinde ea însăși o întreagă istorie, cu semnificații mereu îmbogățite.

La 100 ani după Marea Unire,

pe 25 noiembrie, Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, împreună cu Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și cu soborul slujitor, din care au făcut parte ierarhi străini și români, au săvârșit slujba de sfințire a lăcașului de cult. După înveșmântarea în har a Catedralei Naționale, la Sfânta Masă a Altarului a fost săvârșită și prima Sfântă Liturghie. Alături de cei doi patriarhi, din soborul de ierarhi au făcut parte IPS Părinte Hrisostom, Mitropolit de Patra, IPS Părinte Emanuel, Mitropolitul grec ortodox al Franței, și IPS Părinte Elpidofor, Mitropolit de Prousa (Patriarhia Ecumenică); PS Părinte Qais, Episcop de Erzurum (Patriarhia Antiohiei și a Întregului Orient); PS Părinte Luchian al Episcopiei Ortodoxe Sârbe din Ungaria și administratorul Episcopiei Ortodoxe Sârbe din Timișoara, precum și ierarhi români. Alături de ierarhi s-au rugat la slujbă arhimandriți, stareți ai mai multor mănăstiri din întreaga țară, preoți profesori de teologie, diaconi. Răspunsurile liturgice au fost oferite de Grupul psaltic „Tronos” al Catedralei Patriarhale și Corala „Nicolae Lungu” a Patriarhiei Române.

Catedrala Națională, a spus Sanctitatea Sa Bartolomeu, în cuvântul de învățătură după rostirea Sfintei Evanghelii, reprezintă nu numai visul de peste un veac al tuturor întăistătorilor Bisericii Ortodoxe Române, ci „înalta aspirație pe care a nutrit-o îndobște întregul popor român binecredincios și arzătoarea năzuință a regilor de odinioară, Carol I și Ferdinand”, și mai ales împlinirea în faptă a cuvintelor Mântuitorului Iisus Hristos, menționate în Evanghelia duminicii, și anume „cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu” (Luca 18, 27). De asemenea, Sanctitatea Sa a explicat că un astfel de obiectiv are menirea de a-i aduce împreună, de a-i uni, pe fiii unui popor. „Astăzi, vă vedem cu ochii cugetului, cler și popor, ierarhia și statul român, cetățeni în funcții de

conducere și cetățeni de rând, vă vedem pe toți, cu mic, cu mare, copii și vârstnici, oameni de seamă și oameni mai puțini cunoscuți în lume, meșteșugari și oameni de știință, muncitori și artiști, români din București, din cele mai îndepărtate colțuri ale țării și din diaspora românească din toată lumea; vă vedem cum veniți să vă aduceți contribuția cu mulțumire, nu cu mâna tremurândă, ci cu bucurie și pătrunși la inimă, fiecare după posibilități și cu voie bună. Pe toți vă vedem în cuget cum dați o mână de ajutor ca să se împlinească, cu lucrarea lui Dumnezeu, făgăduința-legământ făcută de neamul românesc și să se încheie, să se înzestreze și să se împodobească cât mai frumos Catedrala de frunte a patriei dumneavoastră, astfel încât aceasta să fie pe măsura valorilor spirituale mărețe ale Ortodoxiei și ale tradiției istorice naționale a românilor”.

La finalul slujbei, Patriarhul Ecumenic a mulțumit Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru

invitația de a fi părtaș la această mare bucurie a binecredincioșilor ortodocși români și a mărturisit că toți membrii Bisericii și întregul popor român au un loc special în inima Sanctității Sale.

De asemenea, Patriarhul României le-a mulțumit tuturor celor care au participat la slujba de sfințire a Catedralei Naționale și la Sfânta Liturghie, înaltelor autorități de stat, centrale și locale, ierarhilor străini și ierarhilor membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, tuturor invitaților din cadrul diferitelor instituții ale statului român, precum și mulțimii preoților și credincioșilor prezenți. Preafericirea Sa i-a felicitat pe credincioșii și credincioasele care poartă numele Sfintei Mari Mucenițe Ecaterina și al Sfântului Mare Mucenic Mercurie, prăznuiți în Biserica Ortodoxă pe 25 noiembrie. Conform tradiției, toți credincioșii, bărbați și femei, s-au putut închina în Sfântul Altar nou sfințit al Catedralei Naționale până pe 29 noiembrie.

Liturghie arhierescă și sfințire de casă socială la Parohia Rotărie

Ziuă de 18 noiembrie a fost una istorică pentru comunitatea Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihail și

Gavriil” – Rotărie, comuna Ciortești, Protopopiatul Iași II. Slujba Sfintei Liturghii, urmată de slujba de sfințire a casei

socială și a școlii din localitate, a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan. Ca urmare a implicării sale în realizarea lucrărilor de construcție și de înfrumusețare a casei sociale, părintele Mihail Petrea a fost hirotesit iconom. De asemenea, pentru implicarea de care a dat dovadă în activitatea misionar-administrativă cât timp a fost suplinitor în Parohia Rotărie, IPS Părinte Mitropolit Teofan i-a acordat părintelui Marian-Viorel Nimerincu, inspector eparhial în cadrul Departamentului cimitire al Sectorului administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei Iașilor, distincția „Crucea Sfântul Ierarh Dosoftei”. Diplome de vrednicie au primit și ctitorii și enoriașii binefăcători.

Sfințire de loc de biserică în Bucium-Iași

Pe 18 noiembrie, IPS Părinte Mitropolit Teofan a săvârșit slujba punerii pietrei de temelie pentru viitoarea biserică cu hramul „Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov”, care va fi construită în cartierul Bucium al Municipiului Iași. Locul viitoarei biserici a Parohiei Bucium II este situat lângă pavilioanele Căminului de bătrâni din Bucium. Comunitatea de aici este păstorită de preotul Teofil Panțiru, iar terenul pentru lăcașul de cult a fost donat de Iulian Dascălu.

La final, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a adresat un cuvânt preoților și credincioșilor prezenți: „Omul, dacă ar fi în stare să aibă o viață de sfânt, să vadă cupola văzduhului ca pe o biserică, iar tot ceea ce vede în jur să le considere ca fiind zidurile unei imense catedrale care acoperă tot pământul, dacă omul ar avea această conștiință că tot în jurul lui este o prezență a lui Dumnezeu, n-ar mai avea nevoie de biserici de zid. În acest caz, toată viața lui ar fi o liturghie... Noi, oamenii, însă, neavând această conștiință a faptului că întreaga lume ar trebui să fie Împărăția lui Dumnezeu pe pământ trăită ca o pregustare a Împărăției Cerurilor, avem nevoie de biserici de zid, care să ne aducă aminte de suflet și de faptul că avem în față o veșnicie”.

Sfințire de capelă la Liceul Tehnologic Special din comuna Ștefan cel Mare

În după-amiaza zilei de 21 noiembrie, IPS Părinte Mitropolit Teofan a săvârșit slujba de sfințire a capelei Liceului Tehnologic Special din comuna Ștefan cel Mare, Protopopia-

tul Piatra Neamț. Capela îl are ca ocrotitor pe Sfântul Ierarh Nicolae și a fost amenajată la inițiativa părintelui Nicolae Văideanu, actualmente slujitor la Parohia Măicăneasa din București, a

doamnei director Liliana Apachiței, cu sprijinul Consiliului Județean Neamț și a autorităților locale. Munca părintelui Nicolae Văideanu a fost și este continuată de preotul misionar Alexandru Găină, care, odată cu renovarea instituției de învățământ, a reînnoit, reamenajat și repictat lăcașul de cult.

La final, toți cei care au ajutat la ridicarea lăcașului au primit diplome și distincții de vrednicie. Drept răsplată pentru implicarea de care a dat dovadă în reamenajarea și repictarea capelei, preotul misionar Alexandru Găină a fost hirotosit iconom. Capela Liceului Tehnologic Special din comuna Ștefan cel Mare va servi ca spațiu unde elevii vor putea face orele de religie, precum și loc de reculegere pentru elevi și cadrele didactice.

Slujba Parastasului pentru făuritorii Unirii Bucovinei cu Regatul României

În contextul celebrării împlinirii a 100 de ani de la momentul Unirii Bucovinei cu Regatul României (28 noiembrie 1918), IPS Părinte Mitropolit Teofan a săvârșit, pe 28 noiembrie, la Catedrala Mitropolitană din Iași, o slujbă de pomenire pentru toți cei care au contribuit la desăvârșirea acestui deziderat național. La sfârșitul slujbei, la ora 12:00, atât la Catedrala Mitropolitană, cât și în toate lăcașurile de cult de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor au fost trase clopotele, ca prinos de recunoștință pentru făuritorii Marii Uniri. La evenimentul comemorativ au fost prezenți reprezentanți ai Centrului Eparhial Iași, autorități locale și județene, reprezentanți ai Armatei și reprezentanți ai universităților ieșene. Profesorul universitar doctor Gheorghe

Iacob, de la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza din Iași”, a rostit o alocuțiune despre contextul și impor-

tanța evenimentului istoric. Domnia sa a precizat că „Biserica a avut un rol esențial în îndeplinirea Marii Uniri. În primul

⇒ rînd, Biserica a contribuit la consolidarea statului lui Cuza și și-a afirmat independența înaintea independenței politice, prin organizarea Sinodului, în 1872, care a dus la Autocefalia din 1885. Biserica a însemnat apărarea identității naționale în Basarabia, în Bucovina și în Transilvania. [...] La Cernăuți, Unirea a fost votată în Palatul Sinodal, deci chiar în curtea

bisericii unde acum funcționează universitatea”. De asemenea, IPS Părinte Teofan a adresat un cuvînt de învățătură cu prilejul acestui eveniment ce se înscrie în sărbătoarea Centenarului Marii Uniri de la 1918: „Cu gânduri de bucurie, și nădejde în același timp, ne îndreptăm spre Alba Iulia. Cu nădejde, Îl rugăm pe Dumnezeu să sădească în noi duhul unității, care să se arate

cum știe El mai bine. Și îndrăznim și noi să-L rugăm ca să se manifeste acest duh al unității, astfel încât românii să se înțeleagă mai bine, să se ajute mai mult, să se ierte mai statornic unii pe alții. Să se arate duhul unității și în revenirea acasă a teritoriilor încă înstrăinate, care sângerează atât de adînc, pe trupul real al țării”.

Slujbă de binecuvîntare a Centrului rezidențial pentru vîrstnici „Cuvioasa Nazaria” - Văratec

Pe 14 decembrie, a fost inaugurat Căminul pentru persoane vîrstice „Cuvioasa Nazaria” de la Văratec. La eveniment au participat reprezentanți ai Centrului Eparhial Iași, precum și oficialități centrale și locale care au contribuit la realizarea acestui așezământ. Slujba de binecuvîntare a căminului a fost săvîrșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan. La final, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a adresat un scurt cuvînt de învățătură celor prezenți: „O țară normală și o societate normală pot fi definite prin multe lucruri – să ai străzi, să ai școli, să ai biserici, să dai salarii la oa-

meni, să dai pensiile cuvenite, să ai organe de siguranță pentru toate cele care sunt legate de normalitate –, dar o societate care nu se îngrijește de copiii ei, de persoanele cu dizabilități, de bolnavii din spitale și de bătrîni nu este o societate normală. De aceea, mă bucur de existența acestui așezământ, că spre această normalitate, pe care o avem dobîndită în parte și dăm slavă lui Dumnezeu pentru toate cele care se întîmplă în această țară bine și frumos, trebuie să tindem. Pentru copii, pentru bătrîni, pentru bolnavii noștri, mai sunt însă multe lucruri de făcut”.

Execuția clădirii Căminului

de Bătrîni de la Văratec a început în anul 1997, din fondurile mănăstirii. Începînd cu anul 2000, în urma unui protocol încheiat între Arhiepiscopia Iașilor, Mănăstirea Văratec și Consiliul Local Agapia, această din urmă instituție devine beneficiarul oficial al obiectivului, preluînd lucrările existente și ocupându-se în continuare de fondurile necesare. Căminul are o capacitate de 75 de locuri iar serviciile oferite sunt cele de asigurare a protecției de tip rezidențial pentru vîrstnicii aflați în dificultate de a se întreține singuri parțial sau total.

Slujbă de pomenire pentru eroii Revoluției din 1989

Pe 22 decembrie, la Monumentul „Crucea Eroilor Neamului” din fața Palatului Culturii din Iași a fost săvârșită o slujbă de pomenire pentru eroii căzuți în timpul Revoluției din 1989. Slujba a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, alături de un sobor de preoți și diaconi. După săvârșirea slujbei religioase au rostit alocuțiuni reprezentanți ai autorităților publice, au fost depuse coroane de flori din partea reprezentanților asociațiilor de revoluționari, din partea administrației publice și a Armatei Române. La finalul evenimentului a avut loc defilarea Gărzii de onoare. Conform rezultatelor cercetărilor Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD), în evenimentele din decembrie 1989 au murit 1.166 de persoane.

Sărbătoarea Nașterii Domnului la Catedrala Mitropolitană din Iași

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost prilej de mare bucurie și în capitala Moldovei. La Iași, sute de credincioși au participat la Sfânta Liturghie săvârșită la Catedrala Mitropolitană de IPS Părinte Mitropolit Teofan. După citirea Sfintei Evanghelii, arhim. Dosoftei Șcheul, Mare

eclesiarh al Catedralei Mitropolitane din Iași, a citit, din încredințarea IPS Părinte Teofan, Pastorală la sărbătoarea Nașterii Domnului transmisă de Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

La finalul slujbei, Părintele Mitropolit Teofan le-a adresat câteva cuvinte credincioșilor

prezenți: „Îl rugăm pe Dumnezeu să ne ajute să trăim aceste zile binecuvântate de Crăciun, de Anul Nou și de Bobotează întru lumina cea neînserată a Împărăției Sale. Să ne bucurăm și de bunătățile pământului, să nu uităm de binecuvântările Cerului. Și așa, nădăjduind, vom pătrunde, cu ajutorul lui Dumnezeu și întăriți de mila, iertarea, binecuvântarea și iubirea Lui, în Noul An care va veni, cu greutate și cu bucuriile sale. Cel care are credință în Dumnezeu însă, atunci când totul este bine nu se mândrește, iar când apar neazuri și supărări nădăjduiește în Domnul, nu deznădăjduiește de starea cea tristă prin care trece. Slavă lui Dumnezeu pentru toate, și mulțumim fraților preoți pentru împreunăslujire și dumneavoastră, credincioșilor, care, cei mai mulți, v-ați împărtășit cu Sfintele Taine, iar ceilalți v-ați împărtășit cu cuvântul Domnului, al Cărui nume să fie binecuvântat de acum și până-n veac. Amin!”.

Moment festiv la Inspectoratul de Jandarmi Județean Iași

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, ocrotitorii Jandarmeriei Române, au fost serbați pe 8 noiembrie 2018, în mod festiv, la Iași. În capela

din incinta Inspectoratului de Jandarmi Județean Iași, ocrotită de Sfinții Arhangheli, a fost săvârșită, la orele dimineții, Sfânta Liturghie de către preotul misionar

voluntar Gabriel Alexa. În jurul prânzului, a avut loc un ceremonial militar și religios dedicat sărbătorii Sfinților Arhangheli și domnitorului Grigore Alexandru Ghica, întemeietorul Jandarmeriei Române. Arhimandritul Nicodim Petre, consilierul Sectorului de misiune, statistică și prognoză pastorală al Arhiepiscopiei Iașilor, delegatul IPS Părinte Mitropolit Teofan, alături de un sobor de preoți, a săvârșit slujba Parastasului. Programul a continuat cu dezvelirea bustului domnitorului Grigore Alexandru Ghica și cu depunerea de coroane. Programul s-a încheiat cu acordarea unor diplome de mulțumire celor care au contribuit la ridicarea monumentului din incinta Inspectoratului de Jandarmi Județean Iași.

Pe urmele Mântuitorului Hristos

În perioada 2-9 noiembrie, IPS Părinte Mitropolit Teofan, însoțit de un grup format din 200 de pelerini – dintre care 72 de preoți, alături de doamnele preotese – a fost în pelerinaj la Locurile Sfinte. Pe 4 noiembrie, Părintele Mitropolit Teofan a slujit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, alături de un sobor de 50 de preoți români, la Biserica Sfântului Mormânt. Pe 5 noiembrie, ierarhul a slujit alături de Superiorul Așezămintelor Românești din Țara Sfântă – părintele arhimandrit Teofil Anăstăsoaie – și împreună cu 20 de preoți români la Biserica Așezământului Românesc de la Ierihon. Pe 7 noiembrie, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a slujit împreună cu IPS Părinte Mitropolit Dorotei la Biserica de la Mormântul Maicii Domnului din Ghetsimani, alături de 20 de

preoți români. Tot pe 7 noiembrie, IPS Părinte Teofan și delegația română au avut o întâlnire la reședința Patriarhiei Ierusalimului cu Preafericitul Părinte Patriarh Teofil al III-lea al Ierusalimului și al întregii Palestine. Pe 8 noiembrie, a fost săvârșită

Sfânta Liturghie la Așezământul Românesc de la Ierusalim, Părintele Mitropolit Teofan slujind alături de părintele arhimandrit Teofil Anăstăsoaie, de părintele arhimandrit Ioan Meiu și de un sobor format din 50 de preoți români.

Adunarea Generală a S.O.F.R. Iași a ales un nou președinte

Pe 17 noiembrie, în Sala „Iustin Moiescu” a Centrului Eparhial Iași, a avut loc ședința Adunării Generale a Societății Ortodoxe a Femeilor Române, filiala Iași. La această ședință a participat și IPS Părinte Mitropolit Teofan, care susține și binecuvântează activitatea acestei societăți. Ierarhul a apreciat activitatea societății, a membrilor fondatoare, remarcând și înscrierea în ultimul timp a multor tinere dornice să participe la acțiunile acesteia. Totodată, a recomandat doamnelor din societate ca în lucrarea lor să aibă în vedere parohia, iar în ceea ce privește viața personală să încerce fiecare în parte să intensifice lectura și rugăciunea. Această șe-

dință a avut ca temă principală alegerea noii conduceri pentru următorii patru ani, conform prevederilor Statutului de Organizare și Funcționare al S.O.F.R. – Iași. Astfel, IPS Părinte Mitropolit Teofan a desemnat-o pe dna ec. Daniela Năclad pentru funcția de președinte al Consiliului director al S.O.F.R., aceasta fiind votată cu o majoritate covârșitoare de voturi de membrele Adunării Generale

pentru un mandat de 4 ani. Adunarea Generală a validat, apoi, noul Consiliu director al S.O.F.R. – Iași pentru un mandat de 4 ani, votându-se următoarea componență: dna ec. Rodica Șoronescu, dna ing. Elisabeta Luncanu, dna dr. Niculina Alexandru și dra ec. Gabriela Pipirig. Pentru funcția de cenzor a fost votată dna ec. Gabriela Mangirov.

Slujbă de sfințire a monumentului de la Tarcău dedicat Reginei Maria

Cu ocazia sărbătorii Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul României, a avut loc în comuna Tarcău din județul Neamț festivitatea de dezvelire și slujba de sfințire a monumentului ridicat în Anul Centenar pentru comemorarea Reginei Maria. Monumentul, în formă de cruce bizantină, a fost ridicat la inițiativa Complexului Muzeal Județean Neamț și a Protopopiatului Piatra-Neamț, prin contribuția credincioșilor și preoților de la parohiile din comună: Parohia Tarcău (preot paroh Pintilie Anton), Parohia Cazaci (preot paroh Butescu Ionuț), Parohia Brateș (preot paroh Căruceriu Emilian), Parohia Straja (preot paroh Sofrone Ciprian), Parohia Crivaia (preot paroh Diaconu Ioan), Parohia Lunca Strâmbului (preot paroh Diaconu Nicolae). Terenul pe care a fost amplasat a fost pus la dispoziție de Primăria Comunei

Tarcău, care a susținut realizarea lui, fiind situat în apropiere de Poiana Crivaia, loc pe care Regina Maria și-ar fi dorit să ctitorească o biserică. Evenimentul s-a desfășurat în prezența părintelui Valentin Tofan, protopop de Piatra Neamț, a preoților din comună și din localitățile vecine, a

autorităților județene și locale precum și a unui număr mare de credincioși. Troița a fost sculptată în piatră din cariera de la Cosăuți-Soroca (Republica Moldova) de meșterul popular Ion Lozan și are o înălțime de 4 m, fiind amplasată pe un soclu cu înălțimea de 1,90 m.

Centenarul la Iași

Mii de oameni s-au adunat pe 1 decembrie în centrul Municipiului Iași să asiste la manifestările dedicate sărbătorii Centenarului Marii Uniri. Programul zilei a debutat în piațeta Palatului Culturii, cu o slujbă de *Te Deum* săvârșită de pr. Marian Timofte, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Iașilor, împreună cu un sobor de preoți. Cu această ocazie, IPS Părinte Mitropolit Teofan a transmis un mesaj care a fost citit de părintele Marian Timofte: „Marea Unire a fost posibilă pentru că străbunii noștri de acum 100 de ani s-au orientat după trei mari virtuți: au avut credință în Dumnezeu, au fost uniți și au avut încredere sau îndrăzneală și curaj să lupte pentru integritatea teritorială. De asemenea, Marea Unire a fost firească și a fost cel mai vechi ideal, așa cum frumos spune cunoscutul cântec «Treceți, batalioane române, Carpații!». Această sută de ani a cuprins și a cunoscut manifestări de bucurie sau de demnitate națională, făcând posibilă afirmarea unor personalități pe care le evocăm cu bucurie și care ne fac să nu ne fie ru-

șine că suntem români. Rămâne de văzut ce vom reuși să aducem în prim-planul perioadei spre care ne îndreptăm. Cu siguranță, dacă dorim să asigurăm un climat în care să fie posibile și pe mai departe realizări mari și oameni care să le genereze, avem nevoie, ca și acum 100 de ani, de aceleași virtuți: credință în Dumnezeu, unitate și încredere sau curaj că putem realiza lucruri mari”.

Alocuțiunile au fost urmate de depunerea, din partea oficialităților prezente, a unei coroane

de flori la statuia Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, după care s-a desfășurat o impresionantă paradă militară. Leșenii s-au bucurat de asemenea de un concert de muzică populară susținut de artiști din zona Moldovei. Tot în cadrul manifestărilor de la Iași dedicate Centenarului, au fost săvârșite la Catedrala Mitropolitană o slujbă de *Te Deum* și o slujbă de pomenire pentru făuritorii Marii Uniri. În după-amiaza zilei, a fost aprins și iluminatul de sărbători și a avut loc retragerea cu torțe a militarilor pe traseul Muzeul Unirii – Pietonalul Ștefan cel Mare și Sfânt – Palatul Culturii.

Doi noi arhimandriți în Arhiepiscopia Iașilor

Arhiepiscopia Iașilor are, din luna noiembrie, doi noi arhimandriți – părintele Calinic Proca, egumenul Schitului Icoana Nouă (Mănăstirea Neamț) și părintele Arsenie Hanganu, starețul Mănăstirii Cetățuia. Hirotesia părintelui Calinic Proca a avut loc, pe 15 noiembrie, la finalul Sfintei Liturghii săvârșite la Mănăstirea Neamț în cinstea Sfântului Cuvios Paisie Velicicovschi, de IPS Părinte Mitropolit Teofan, ca urmare a aprobării, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a ridi-

cării precuvioșiei sale la această treaptă de slujire în Biserică.

Preacuviosul părinte arhimandrit Calinic Proca s-a născut în anul 1976, în Iași, județul Iași, primind la botez numele Cristinel. A urmat cursurile Seminarului Teologic „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț în perioada 1994-1999. În timpul studiilor liceale a îmbrățișat viața monahală, intrând ca monah la Schitul Icoana Nouă (Mănăstirea Neamț), pe 19 decembrie 1995, primind numele Calinic. În anul 1997, la hramul Mănăstirii

Neamț, a fost hirotonit ierodiacon, iar pe 5 august 1999, la hramul Seminarului Teologic „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț a fost hirotonit ieromonah. Între anii 2000-2005 a frecventat și absolvit cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, iar în perioada 2012-2014 a urmat cursurile de Master din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Din anul 1994 și până în 2006 a avut ascultarea de economist al Schitului Icoana Nouă. În anul 2006 a

fost hirotosit protosinghel de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, pe atunci Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Începând cu luna decembrie a anului 2006, a fost numit în ascultarea de egumen al Schitului Icoana Nouă. De atunci și până în prezent a desfășurat o bogată activitate pastoral-misionară și administrativ-gospodărească.

Hirotesia părintelui Arsenie Hanganu a avut loc, pe 29 noiembrie, la finalul Sfintei Liturghii săvârșite la Mănăstirea Cetățuia de IPS Părinte Mitropolit Teofan, ca urmare a aprobării, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a ridicării precucioșiei sale la această

treaptă de slujire în Biserică.

Precucioșul părinte arhimandrit Arsenie Hanganu s-a născut în anul 1974, în comuna Beceni din județul Buzău, primind numele de botez Adrian Constantin. A urmat cursurile Liceului de Chimie în perioada 1989-1993. După terminarea studiilor liceale a îmbrățișat viața monahală, intrând ca frate în Mănăstirea Horaia din județul Neamț, pe 25 august 1993. Pe 20 martie 1994, a fost tuns în monahism, primind numele Arsenie. În luna august 1995, a fost transferat în obștea Mănăstirii Cetățuia, județul Iași, unde a îndeplinit ascultările de secretar și de econom al mănăstirii. În luna octombrie 1997, a fost hirotontit ierodiacon și apoi ieromonah, pe seama aceleiași mănăstiri. În anul 2008 a fost hirotosit protosinghel. Între anii 1995-2000 a frecventat și absolvit cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, iar între 2000-2005 pe cele ale Facultății de Litere din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași. În perioada 2006-2008 a urmat

cursurile de Master din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, secția Istorică-Practică. Din anul 2016 este doctorand al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași, în domeniul Teologie Liturgică. Începând cu luna ianuarie a anului 2006, a fost numit în ascultarea de egumen al Mănăstirii Cetățuia din Iași. Din luna august a anului 2008, îndeplinește ascultarea de secretar al Sectorului exarhat din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor. Pe 25 ianuarie 2016, părintele Arsenie Hanganu a fost hirotosit stareț al Mănăstirii Cetățuia de Înalt-preasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

Părintele Nicodim Petre, noul stareț al Mănăstirii Bucium din Iași

Mănăstirea „Tuturor Sfinților” – Bucium din Iași are, începând din 23 decembrie, un nou stareț. În această demnitate a fost numit părintele arhimandrit Nicodim Petre, consilierul Sectorului de misiune, statistică și prognoză pastorală al Arhiepiscopiei Iașilor. Slujba de hirotesia a noului stareț al Mănăstirii Bucium a fost săvârșită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, în prezența obștii monahale, a fostului stareț – părintele Irineu Bălan – și a părintelui arhimandrit Nichifor Horia, starețul Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași și exarhul administrativ al Arhiepiscopiei Iașilor. Cu acest prilej, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a ținut un scurt cuvânt, în care i-a mulțumit părintelui Irineu Bălan pentru slujire

ca stareț și i-a urat părintelui Nicodim Petre să conducă mănăstirea cu binecuvântarea și prin grija Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Prodromița. La final, conform rânduielii, obștea mănăstirii a făcut metanie și a luat binecuvântare de la noul stareț. Schitul Bucium, întemeiat la anul 1863 ca metoc al Schitului românesc Prodromul de la Muntele Athos de către ieromonahii Nifon și Nectarie, a fost ridicat la rang de mănăstire în anul 1991 de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Cei 10 viețuitori ai mănăstirii activează în cadrul unor ateliere de tâmplărie și de pictură amenajate în jurul așezământului monahal. Astăzi, complexul monahal Bucium cuprinde: Biserica „Duminița Tuturor Sfinților”, Casa de

oaspeți „Sfinții Antipa de la Calapodești” (reședința mitropolitană), Casa trapezar (care înglobează: atelierul de pictură bizantină „Sfântul Ioan Damaschin”, din anul 2005, chiliile călugărilor și stăreția), „Casa Roznovanu II” (chiliile călugărilor), depozitul de vinuri și atelierul de tâmplărie, acestea două din urmă fiind coordonate în mod direct de Centrul Eparhial Iași al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

METODOLOGIA PENTRU OBTINEREA GRADELOR PROFESIONALE DE CĂTRE PERSONALUL CLERICAL

Anexa la Hotărârea 10.079/2018

Pe 25 octombrie, Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat actualizarea și completarea Metodologiei pentru obținerea gradelor profesionale de către personalul clerical.

DEBUTANT – studii medii¹

1. Personalul clerical își începe activitatea prin titularizarea pe post, care devine efectivă la data hirotoniei.

2. Pentru candidații care doresc numirea într-un post clerical, titularizarea pe posturile scoase la concurs de Centrul Eparhial este obligatorie și se face în baza examenului de capacitate preotească prevăzut de Regulamentul de numiri și transferări. În acest scop, eparhiile au obligația să publice posturile vacante în vederea organizării examenului de titularizare (capacitate preotească).

3. Numirea pe post ca titular în vederea hirotoniei se face în limita posturilor publicate și în ordinea mediilor generale de titularizare, ținând cont și de activitatea fiecărui candidat.

4. Înscrierea pentru titularizare se face la Centrul Eparhial prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

- cerere către Chiriarh;
- copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat și copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;
- *Curriculum Vitae*;
- dovadă că nu există impedimente canonice la hirotonie (cercetare canonică de către marele eclesiarh, recomandarea preotului duhovnic și a preotului paroh).

5. Examenul de capacitate preotească se ține în cel puțin două sesiuni (septembrie și martie) sau în atâtea câte sunt ne-

cesare Centrului Eparhial și este valabil timp de un an de zile, iar pentru candidații care obțin media peste 9.00 (nouă) este valabil doi ani.

6. Media generală de titularizare rezultă din: media de absolvire a seminarului (media anilor de studiu), media de bacalaureat, media de atestare a competențelor profesionale și media examenului de capacitate preotească, adunate și împărțite la patru².

7. Candidații care nu au promovat examenul de capacitate preotească se pot prezenta la un nou examen în sesiunea următoare, în aceleași condiții amintite mai sus. Media de promovare a examenului de capacitate este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase).

8. În răstimpul dintre sesiunile examenului de capacitate preotească, numirea în posturile vacante (titularizarea) se face, la cerere, în ordinea mediilor, dintre candidații care au certificatul de capacitate valabil.

9. Comisia examenului de capacitate se propune aprobării Chiriarhului de către Sectorul administrativ-bisericesc/ Sectorul învățământ și activități cu tineretul. Ea este alcătuită din profesori de la facultățile de teologie sau de la seminariile teologice, sub președinția Chiriarhului, la care se pot adăuga consilieri din cadrul Centrului Eparhial sau preoți cu pregătire teologică superioară (doctori în teologie, absolvenți de masterat sau gradul I în preoție) având activitate pastoral-misionară și administrativă foarte

bună sau excepțională.

10. Programa pentru examenul de capacitate va fi axată pe probleme actuale: pastoral-liturgice, cultural-misionare, social-filantropice, educative și alte probleme specifice eparhiilor. Examenul va consta dintr-o probă scrisă și una orală, și va fi precedat de o testare psihologică.

11. Condițiile menționate amendează și întregesc Regulamentul de numire și transferare a clerului.

12. Centrul Eparhial eliberează, la cerere, Certificat de titularizare (capacitate preotească), în care se înscrie rezultatul obținut.

DEFINITIV – studii medii

1. Pentru personalul clerical, definitivarea pe post este obligatorie și se obține prin cursuri și examene speciale de definitivare la minimum 1 an și cel mult 5 ani de la titularizarea pe post, prin hirotonie.

2. Înscrierea preoților la cursurile de definitivare se face la Centrul Eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

- cerere către Chiriarh;
- copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat;
- copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;
- copie după certificatul de capacitate preotească;
- adeverința care să ateste cel

⇒ puțin 1 an de vechime în preoție;
 – memoriu de activitate avizat de protopop;
 – raportul protopopului în legătură cu inspecțiile anuale;
 – media notărilor administrative pentru activitatea desfășurată, stabilită potrivit Regulamentului de numiri și transferări, având calificativul cel puțin „Bine”.

3. Lista cu numele candidaților care au primit aprobarea Chiriarhului pentru înscrierea la cursurile de definitivare se comunică centrului teritorial de cursuri, cu cel puțin 15 zile înainte de începerea cursurilor. Dosarele se depun prin protopopiat, la Centrul Eparhial și sunt analizate de Sectorul administrativ-bisericesc/ Sectorul învățământ și activități cu tineretul.

4. Cursurile pentru definitivare, cu o durată de 2 săptămâni și frecvență obligatorie, se organizează la cele 6 centre mitropolitane în perioada iulie-septembrie, pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan, desfășurându-se în cel mai adecvat spațiu de studiu de pe raza centrului teritorial.

5. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod, la Facultățile de Teologie Ortodoxă din: București, Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara și Cluj-Napoca.

6. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice interdisciplinare și cunoștințe pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan și a bibliografiei recomandate.

7. Media de promovare a examenului de definitivare este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase), calculându-se ca medie aritmetică a celor două probe.

8. Candidații care nu au promovat examenul de definitivare se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții amintite mai sus.

9. Centrul Eparhial, pe baza

catalogelor comunicate de centrele mitropolitane de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a definitivării.

GRADUL II – studii medii

1. Înscrierea pentru gradul II se face, la cerere, după cel puțin 4 ani de la examenul de definitivare. 2. Înscrierea preoților la cursurile pentru gradul II se face la Centrul Eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

– cerere către Chiriarh;
 – copie după diploma de absolvire a seminarului sau copie după diploma de bacalaureat;
 – copie după certificatul de atestare a competențelor profesionale;

– copie după certificatul de capacitate preotească;

– copie după certificatul de acordare a definitivării;

– adeverința care să ateste cel puțin 5 ani de vechime în preoție;

– memoriu de activitate avizat de protopop, având calificativul cel puțin „Bine”;

– dovadă cu notările administrative de la Centrul Eparhial de la obținerea gradului definitiv până în prezent;

– dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani;

3. Pentru înscriere, precum și pentru organizarea cursurilor și a examenelor pentru gradul II sunt valabile aceleași criterii menționate la definitivare.

4. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice interdisciplinare și cunoștințe pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan și a bibliografiei recomandate.

5. Media de promovare a examenului pentru gradul II este minimum 7.00 (șapte), și cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase).

6. Candidații care nu au promovat examenul de gradul II se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții, amintite mai sus.

7. Centrul Eparhial, pe baza catalogelor comunicate de centrele mitropolitane de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a gradului II.

GRADUL I – studii medii

1. Înscrierea pentru gradul I se obține, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului pentru gradul II.

2. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod și menționate de prezenta Metodologie la pct. 5, **DEFINITIV – studii medii**.

3. Dosarul de înscriere pentru obținerea gradului I se întocmește în aceleași condiții ca la gradul II, și va cuprinde în plus:

– adeverința care să ateste cel puțin 9 ani de vechime în preoție;

– dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani;

– dovadă privind publicarea unor materiale de interes bisericesc (studii, articole, predici, cateheze etc.) și/sau apariții în mass-media bisericească.

4. Perioada de depunere și aprobare a dosarelor de înscriere la gradul I este cea prevăzută pentru definitivare și gradul II.

5. Pentru examenul de gradul I, centrele de perfecționare mitropolitane, în colaborare cu centrele eparhiale, alcătuiesc programa, însoțită de bibliografia orientativă, care va cuprinde teme de interes pentru preoțime cu conținut: teologic, pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, de drept bisericesc, administrație parohială și legislație. Acestea vor fi în conformitate cu Anul omagial și Anul comemorativ stabiliți de Sfântul Sinod.

6. Programa, însoțită de bibli-

ografia orientativă, se aprobă de Sinoadele mitropolitane și se comunică la Cancelaria Sfântului Sinod și la centrele eparhiale sufragane care au îndatorirea să le publice și pe baza cărora se vor solicita subiecte pentru lucrările de grad.

7. După primirea dosarelor de înscriere, Centrul Mitropolitan stabilește o dată comună pentru susținerea colocviului în vederea admiterii la grad.

8. În vederea alegerii unui subiect pentru lucrarea de grad, candidatul se va consulta cu unul dintre profesorii coordonatori, iar titlul lucrării, formulat în urma acestei consultări, va fi propus spre aprobare în cadrul colocviului de admitere.

9. Colocviul de admitere se susține pe baza programei orientative aprobate, în fața unei comisii prezidată de Chiriarh sau delegatul său, alcătuită din cadre didactice universitare (profesor, conferențiar sau lector) și 1-2 consilieri de la Centrul Eparhial, cu gradul I sau doctori în teologie. Rezultatul colocviului de admitere se consemnează prin calificativele „Admis” sau „Respins”.

10. Pentru gradul I, se efectuează o inspecție specială la parohia în care activează candidatul, de către un delegat al Chiriarhului.

11. Obiectivele inspecției speciale se stabilesc de către Chiriarh, iar rezultatele acesteia și calificativul obținut, cel puțin „Bine”, se consemnează într-un proces verbal și se depun la dosarul candidatului.

12. Lucrarea de grad se depune la Centrul de perfecționare până la 30 septembrie, în vederea recenzării de către profesorul coordonator în cel mult 30 de zile și pentru stabilirea datei la care va avea loc colocviul pentru susținerea lucrării de grad, în trimestrul IV.

13. Colocviul pentru susținerea lucrării de grad se organizează, pe eparhii, la Centrul Mitropolitan de perfecționare la care s-a înscris candidatul, în fața unei comisii prezidate de Chiriarh sau delegatul său (profesor,

conferențiar sau lector), alcătuită din: profesorul coordonator, un cadru didactic din secția în care se înscrie subiectul lucrării de grad și delegatul Centrului Eparhial de care aparține candidatul.

14. Nota minimă de admitere a lucrării și de promovare a colocviului este 8.00 (opt).

15. Candidații care nu au promovat colocviul pentru gradul I se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții, amintite mai sus.

16. Centrul Eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de Centrul de perfecționare, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a gradului I.

DEBUTANT – studii superioare

1. Personalul clerical își începe activitatea prin titularizarea pe post, care devine efectivă la data hirotoniei.

2. Pentru candidații care doresc numirea într-un post clerical, titularizarea pe posturile scoase la concurs de Centrul Eparhial este obligatorie și se face în baza examenului de capacitate preoțească prevăzut de Regulamentul de numiri și transferări. În acest scop, eparhiile au obligația să publice posturile vacante în vederea organizării examenului de titularizare (capacitate preoțească).

3. Numirea pe post ca titular în vederea hirotoniei se face în limita posturilor publicate și în ordinea mediilor obținute de candidați la examenul de capacitate, ținând cont și de activitatea fiecărui candidat.

4. Înscrierea pentru titularizare se face la Centrul Eparhial prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

- cerere către Chiriarh;
- copii după actele de studii: diploma de licență în teologie, master, doctorat și foile matricole;
- *Curriculum Vitae*;
- dovadă că nu există impedimente canonice la hirotonie (cercetare canonică de către ma-

rele eclesiarh, recomandarea preotului duhovnic și a preotului paroh).

5. Examenul de capacitate preoțească se ține, de regulă, în cel puțin două sesiuni (septembrie și martie) sau în atâtea câte sunt necesare Centrului Eparhial și este valabil timp de un an de zile, iar pentru candidații care obțin media peste 9.00 (nouă) este valabil doi ani.

6. Media generală de titularizare rezultă din media examenului de licență, media celor patru ani de studii și media examenului de capacitate preoțească, împărțite la trei.

7. Candidații care nu au promovat examenul de capacitate preoțească se pot prezenta la un nou examen în sesiunea următoare, în aceleași condiții, amintite mai sus.

8. În răstimpul dintre sesiunile examenului de capacitate preoțească, numirea în posturile vacante (titularizarea) se face, la cerere, în ordinea mediilor, dintre candidații care au certificatul de capacitate valabil.

9. Comisia examenului de capacitate se propune aprobării Chiriarhului de către Sectorul administrativ-bisericesc/ Sectorul învățământ și activități cu tineretul. Ea este alcătuită din profesori de la facultățile de teologie sau de la seminariile teologice, sub președinția Chiriarhului, la care se pot adăuga consilieri din cadrul Centrului Eparhial sau preoți cu pregătire teologică superioară (doctori în teologie, absolvenți de masterat sau gradul I în preoție) având activitate pastoral-misionară și administrativă foarte bună sau excepțională.

10. Programa pentru examenul de capacitate va fi axată pe probleme actuale: pastoral-liturgice, cultural-misionare, social-filantrropice, educative și alte probleme specifice eparhiilor. Examenul va consta dintr-o probă scrisă și una orală și va fi precedat de o testare psihologică.

11. Centrul Eparhial eliberează, la cerere, Certificat de titularizare (capacitate preoțească), în care se înscrie rezultatul obținut.

12. Condițiile menționate amendează și întregesc Regulamentul de numire și transferare a clerului.

DEFINITIV – studii superioare

1. Pentru personalul clerical, definitivarea pe post este obligatorie și se obține prin cursuri și examene speciale de definitivare la minimum 1 ani și cel mult 5 ani de la titularizarea pe post, prin hirotonie.

2. Înscrierea preoților la cursurile de definitivare se face la Centrul Eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

- cerere către Chiriarh;
- copie după actele de studii: diploma de licență în teologie, master, doctorat și foile matricole;
- adeverința care să ateste cel puțin 1 ani de vechime în preoție;
- memoriu de activitate avizat de protopop;
- raportul protopopului în legătură cu inspecțiile anuale;
- media notărilor administrative pentru activitatea desfășurată, stabilită potrivit Regulamentului de numire și transferare a clerului, având calificativul cel puțin „Bine”.

3. Lista cu numele candidaților care au primit aprobarea Chiriarhului pentru înscrierea la cursurile de definitivare se comunică centrului teritorial de cursuri, cu cel puțin 15 zile înainte de începerea cursurilor.

4. Cursurile pentru definitivare, cu o durată de 2 săptămâni și frecvență obligatorie, se organizează la cele 6 centre teritoriale, în perioada iulie-septembrie, pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan.

5. Cursurile se finalizează cu examenul de definitivare constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice interdisciplinare și pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan și a bibliografiei recomandate.

6. Media de promovare a examenului de definitivare este

minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase), calculându-se ca medie aritmetică a celor două probe.

7. Candidații care nu au promovat examenul de definitivare se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții, amintite mai sus.

8. Centrul Eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele teritoriale de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a definitivării.

GRADUL II – studii superioare

1. Înscrierea pentru gradul II se obține, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului de definitivare.

2. Înscrierea preoților licențiați în teologie la cursurile pentru gradul II se face la Centrul Eparhial, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea cursurilor, prin depunerea unui dosar care va cuprinde:

- cerere către Chiriarh;
- copie după diploma de licențiat în teologie;
- adeverință care să ateste cel puțin 5 ani de vechime în preoție;
- memoriu de activitate avizat de protopop, având calificativul cel puțin „Bine”;
- dovadă privind publicarea unor cărți, studii, articole, predici, cateheze, conferințe, alte materiale de interes bisericesc și apariții în mass-media bisericească;
- dovadă privind elaborarea sau susținerea unei conferințe preoțești ori a unei teme în cadrul cercului pastoral, în ultimii 4 ani;

3. Pentru înscriere, precum și pentru organizarea cursurilor și a examenelor pentru gradul II sunt valabile aceleași criterii menționate la definitivare.

4. Cursurile se finalizează cu un examen constând în două probe: o probă scrisă și o probă orală (de cunoștințe teologice interdisciplinare și cunoștințe pastoral-misionare), pe baza tematicii aprobate de Sinodul mitropolitan și a bibliografiei recomandate.

5. Media de promovare a examenului pentru gradul II este minimum 7.00 (șapte), cu nicio notare parțială sub 6.00 (șase).

6. Candidații care nu au promovat examenul de gradul II se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții, amintite mai sus.

7. Centrul Eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrele teritoriale de cursuri, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a gradului II.

GRADUL I – studii superioare

1. Înscrierea la gradul I se obține, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului pentru gradul II.

2. Centrele de perfecționare pentru obținerea gradului I sunt cele aprobate de Sfântul Sinod și menționate de prezenta Metodologie la pct. 5, **DEFINITIV – studii medii**.

3. Dosarul de înscriere a licențiaților în teologie pentru obținerea gradului I se întocmește în aceleași condiții ca la gradul II și va cuprinde în plus:

- cerere către Chiriarh;
- adeverința care să ateste cel puțin 9 ani de vechime în preoție;
- dovadă privind publicarea unor cărți, studii, articole, predici, cateheze, conferințe, alte materiale de interes bisericesc;
- participări la emisiuni radio și TV, cu binecuvântarea Chiriarhului.

– atestarea privind organizarea unei vizite arhieresti în parohie, precum și a realizărilor semnificative pe plan pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, în ultimii 4 ani.

4. Perioada de depunere și aprobare a dosarelor de înscriere la gradul I este cea prevăzută pentru definitivare și gradul II.

5. Pentru examenul de gradul I, centrele de perfecționare, în colaborare cu centrele eparhiale, alcătuiesc programa, însoțită de bibliografia orientativă, care va cuprinde teme de interes pentru

preoțime cu conținut teologic: pastoral-liturgic, cultural-misionar, social-filantropic și administrativ-gospodăresc, de drept bisericesc, administrație parohială și legislație.

6. Programa, însoțită de bibliografia orientativă, se aprobă de Sinoadele mitropolitane și se comunică la Cancelaria Sfântului Sinod și la centrele eparhiale sufragane, care au îndatorirea să le publice și pe baza căreia se vor solicita subiecte pentru lucrările de grad.

7. În vederea alegerii unui subiect pentru lucrarea de grad, candidatul se va consulta cu unul dintre profesorii coordonatori, iar titlul lucrării, formulat în urma acestei consultări, va fi propus spre aprobare în cadrul colocviului de admitere.

8. După primirea dosarelor de înscriere, Centrul Eparhial stabilește o dată comună pentru susținerea colocviului în vederea admiterii la grad.

9. Colocviul de admitere se susține pe baza programei orientative aprobate, în fața unei comisii prezidată de Chiriarh sau delegatul său, alcătuită din cadre didactice universitare (profesor, conferențiar sau lector) și 1-2 consilieri de la Centrul Eparhial, cu gradul I sau doctori în teologie. Rezultatul colocviului de admitere se consemnează prin calificativele „Admis” sau „Respins”.

10. Pentru înscrierea la gradul I, se efectuează o inspecție specială la parohia în care activează candidatul, de către un delegat al Chiriarhului.

11. Obiectivele inspecției speciale se stabilesc de către Chiriarh, iar rezultatele acesteia și calificativul obținut, cel puțin „Bine”, se consemnează într-un proces verbal și se depun la dosarul candidatului.

12. Lucrarea de grad se depune la centrul de perfecționare până la 30 septembrie, în vederea recenzării de către profesorul coordonator în cel mult 30 de zile și pentru stabilirea datei la care va avea loc colocviul pentru susținerea lucrării de grad, în

trimestrul IV.

13. Colocviul pentru susținerea lucrării de grad se organizează, pe eparhii, la centrul mitropolitan de perfecționare la care s-a înscris candidatul, în fața unei comisii prezidate de Chiriarh sau delegatul său (profesor, conferențiar sau lector), alcătuită din: profesorul coordonator, un cadru didactic din secția la care se înscrie subiectul lucrării de grad și delegatul Centrului eparhial de care aparține candidatul.

14. Nota minimă de admitere a lucrării și de promovare a colocviului este 8.00 (opt).

15. Candidații care nu au promovat colocviul pentru gradul I se pot prezenta la un nou examen în anul următor, în aceleași condiții, amintite mai sus.

16. Centrul Eparhial, pe baza cataloagelor comunicate de centrul de perfecționare, înscrie în fișa personală a fiecărui preot rezultatul obținut și eliberează, la cerere, Certificat de acordare a gradului I.

PRECIZĂRI ADIȚIONALE (comune pentru personalul clerical cu studii medii și cu studii superioare)

a. Personalului didactic licențiat la specializarea Teologie Pastorală din cadrul facultăților de teologie ortodoxă, care predă discipline de specialitate teologică în învățământul preuniversitar teologic sau care predă disciplina Religie în învățământul de stat, i se echivalează, pe bază de acte justificative, gradele didactice obținute în învățământul de stat cu gradele profesionale pentru personalul clerical, cu obligația susținerii examenului de titularizare (capacitate preoțească), înaintea hirotoniei, și cu respectarea perioadelor de echivalare dintre grade. Vechimea asimilată va fi luată în calcul la stabilirea claselor de salarizare.

b. Absolvenții de masterat în teologie, după promovarea examenului de titularizare (capacitate preoțească), primesc Certificat de acordare a definitivării,

la cerere, la minimum un an de la titularizarea pe post, prin hirotonie, în baza dosarului cu actele justificative prevăzute de Metodologie, trecându-li-se media de pe actele de echivalare (anul I + anul II + disertație/3).

c. Studiile teologice de masterat pot fi echivalate o singură dată, la alegere, cu gradul clerical definitiv sau gradul II clerical.

d. Absolvenții cursurilor de doctorat și cei cu diplomă de masterat în teologie sunt încadrați la gradul II, la cerere, după cel puțin 4 ani de la promovarea examenului de definitivare, pe baza unui dosar cuprinzând:

- cerere către Chiriarh;
- copie după actul de absolvire a cursurilor de doctorat sau după diploma de masterat și a foii matricole;

- adeverința care să ateste cel puțin 5 ani de vechime în preoție;

- memoriu de activitate avizat de protopop sau de conducătorul instituției de învățământ teologic;

- dovadă privind publicarea unor materiale de interes bisericesc (studii, articole, predici, cateheze etc.) sau apariții în mass-media bisericească;

- adeverință privind titularizarea prin examen de capacitate preoțească sau numire pe post, iar în cazul cadrelor didactice din învățământul teologic, adeverință de titularizare sau numire pe post.

e. Doctorii în teologie sunt încadrați la gradul I, la cerere, după cel puțin 1 an de la promovarea examenului pentru gradul II, pe baza unui dosar cuprinzând:

- cerere către Chiriarh;
- adeverință care să ateste cel puțin 6 ani de vechime în preoție;

- copie după diploma de doctor în teologie;

- adeverință privind titularizarea prin examen de capacitate preoțească sau numire pe post;

- memoriu de activitate cuprinzând lucrările publicate, avizat de protopop sau de con-

ducătorul instituției de învățământ teologic.

f. Personalul clerical care a obținut titlul de doctor în domeniul conexe teologiei poate fi încadrat la gradul I, la cerere, dacă teza de doctorat are relevanță pentru misiunea Bisericii și a fost obținută la o instituție cu prestigiu academic. Pentru clericii care au obținut titlul de doctor în alte domenii, pentru echivalarea titlului academic sunt necesare: binecuvântarea Chiriarhului la momentul înscrierii la doctorat și îndeplinirea criteriilor stabilite de Sfântul Sinod privind mediile de admitere (minimum 8,51). Pentru echivalare, candidații vor depune un dosar care va cuprinde, pe lângă actele prevăzute de Metodologie, o copie a tezei de doctorat.

g. Centrele teritoriale de cursuri vor constitui o comisie prezidată de Chiriarh sau delegatul acestuia, alcătuită din cadre didactice universitare (profesor, conferențiar sau lector) din cuprinsul mitropoliei și 1-2 consilieri de la Centrele eparhiale, cu gradul I sau doctori în teologie, care va analiza îndeplinirea criteriilor și posibilitatea echivalării titlului de doctor cu gradul I clerical.

h. Personalului din administrația bisericească încadrat în funcții de conducere (consilier, inspector, secretar eparhial) i se asimilează, la cerere, vechimea în funcția administrativă cu vechimea în cler, în vederea stabilirii claselor de salarizare.

i. Cu binecuvântarea Chiriarhului, personalul clerical monahal poate obține grade profesionale în aceleași condiții prevăzute pentru clerul de mir. La dosarele de înscriere se va ține cont de recomandarea exarhului și a starețului și nu sunt necesare lista articolelor publicate și aparițiile în mass-media.

j. În vederea hirotoniei, personalul monahal este îndatorat să promoveze examenul de titularizare (capacitate preoțească). În vederea înscrierii, personalul monahal va prezenta un dosar de acte cuprinzând și recoman-

darea starețului, precum și binecuvântarea Chiriarhului. Pentru candidații monahi, la propunerea Sectorului exarhat, Chiriarhul va aproba o programă și o bibliografie suplimentară, iar din comisia de examinare va face parte și exarhul mănăstirilor sau clerici monahi doctori sau doctoranzi în teologie.

k. Nu se acordă dispense pentru reducerea vechimii în preoție și a stațiilor dintre grade pentru personalul clerical, cu excepția cazurilor în care preoții obțin definitivarea și gradul II cu media 10 sau au o activitate misionară cu totul deosebită (construcție de biserici, activitate filantropică, culturală, educațională), caz în care se pot prezenta cu un an mai devreme față de perioada prevăzută.

l. Preoții care depășesc limita maximă de 5 ani de la titularizare și nu obțin gradul definitiv vor fi menținuți pe post, dar nu vor putea promova până la obținerea acestui grad.

m. Preoților aflați sub sancțiune administrativă sau disciplinar-bisericească nu li se aprobă înscrierea la definitivare, gradul II și gradul I, până la ridicarea sancțiunii.

n. Certificatele de acordare a gradelor profesionale se aprobă de Sfântul Sinod pe formulare tipizate.

o. Centrele de perfecționare la care sunt arondate mai multe eparhii pot organiza, anual, serii suplimentare de cursuri, potrivit cu cerințele locale.

p. La cursurile preoțești de perfecționare vor participa profesori examinatori de la toate facultățile de teologie din mitropolie, existând și posibilitatea invitării unor profesori de teologie de la celelalte centre de perfecționare mitropolitane din țară, cu binecuvântarea Chiriarhilor de la centrele mitropolitane în cauză. Arondarea eparhiilor la centrele de perfecționare pentru gradele profesionale, aprobate de Sfântul Sinod, este următoarea:

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București:**

Arhiepiscopia Bucureștilor, Arhiepiscopia Tomisului, Arhiepiscopia Târgoviștei, Episcopia Argeșului și Muscelului, Episcopia Buzăului și Vrancei, Episcopia Dunării de Jos, Episcopia Sloboziei și Călărașilor, Episcopia Alexandriei și Teleormanului, Episcopia Giurgiului și Episcopia Tulcii;

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității din Iași:** Arhiepiscopia Iașilor, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, Arhiepiscopia Romanului și Bacăului și Episcopia Hușilor;

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna” a Universității din Sibiu:** Arhiepiscopia Sibiului, Arhiepiscopia Albului, Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei, Episcopia Covasnei și Harghitei, Episcopia Devei și Hunedoarei;

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Cluj-Napoca:** Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului și Episcopia Sălajului;

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Craiova:** Arhiepiscopia Craiovei, Arhiepiscopia Râmnicului, Episcopia Severinului și Strehației, precum și Episcopia Slatinei și Romanaiților;

– **Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Timișoara:** Arhiepiscopia Timișoarei, Arhiepiscopia Aradului, precum și Episcopia Caransebeșului.

q. Prezentă Metodologie pentru obținerea gradelor profesionale și Precizările adiționale (comune pentru personalul clerical cu studii medii și cel cu studii superioare) intră în vigoare după aprobarea lor de către Sfântul Sinod.

r. Tematicile pentru pregătirea personalului clerical în vederea obținerii gradelor profesionale se aprobă de către sinoadele mitropolitane pe baza Programei-cadru aprobată de Sfântul Sinod, la care se pot adăuga teme de inte-

res local.

Programa-cadru pentru organizarea cursurilor preotești în vederea obținerii gradelor profesionale³

1. Analiză și critică din perspectiva Tradiției ortodoxe a consumismului ca ideologie dominantă în contextul societății contemporane;

2. Impactul fenomenului secularizării în viața Bisericii și a lumii contemporane;

3. Rolul religiei în postmodernitate. Destinul religiilor într-o lume secularizată;

4. Promovarea valorilor familiei tradiționale în contextul ideologic actual;

5. Impactul fenomenului migrației și identificarea unor soluții misionar-pastorale pentru familiile împărțite: copii și tineri rămași acasă, părinte/părinți plecați la lucru în străinătate etc.;

6. Valoarea identității și demnității persoanei, precum și a vieții personal-comunitare în contextul sistemului tehnologic

actual, mai ales televizual și virtual;

7. Bioinginerii și biotehnologii. Provocări, riscuri și manipulări;

8. Provocări ale noilor mișcări pseudo-religioase și pseudo-spirituale (riscul substituirii duhovnicului cu psihologul sau psihanalistul, radiestezia, metempsihoză, vrăjitorie, ocultism și magie, tendințe gnostice și New Age, esoterism și sincretism etc.) și răspunsuri din perspectiva Tradiției ortodoxe;

9. Ateismul actual și apologia creștină contemporană;

10. Strategii misionare privind revitalizarea vieții parohiale în societatea românească actuală;

11. Biserica Ortodoxă Română: organizare actuală, activitate social-filantropică, educațională, culturală, edilitară și media;

12. Cunoașterea legislației civile actuale, a actelor normative și a protocoalelor cu incidență în domeniul libertății religioase și al regimului general al cul-

telor, a învățământului religios și teologic, a patrimoniului bisericesc, a raportului dintre Biserică și Stat sau diferite instituții ale Statului, a disciplinei financiare.

¹ Prezenta Metodologie pentru categoria „studii medii” se aplică în mod excepțional doar în situația în care Centrul Eparhial are nevoie de personal clerical cu studii medii, conform cu prevederile art. 124 alin. (3) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

² În cazul în care vor exista candidați care au absolvit seminarul înainte de 1989, media se împarte la trei, întrucât nu există atestat.

³ Teme aprobate prin Hotărârea sinodală nr. 7012/2014.

Hotărâri ale Permanenței Consiliului Eparhial Iași

Prezentăm în aceste pagini deciziile mai importante ale Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor

Material lemnos pentru unități de cult

Pe 13, 28 noiembrie și 5 decembrie, Permanența Consiliului Eparhial Iași a luat în discuție necesitatea continuării unor lucrări de construcție și reparație pentru câteva lăcașuri de cult, precum și a furnizării lemnului de foc necesar acelor unități bisericești care nu au resurse financiare suficiente și nu își pot procura materialul lemnos. Prin urmare, a fost aprobată acordarea, cu titlu gratuit pentru anul 2019, a unei cantități de 5080 m.c. lemn de foc pentru 65 mănăstiri și 350 m.c. lemn de lucru pentru 5 unități de cult.

Sprrijin financiar pentru unități de cult

In ședințele de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 13 noiembrie și 5 decembrie a fost aprobată acordarea unui ajutor financiar de 27.000 lei pentru 3 de unități de cult din Arhiepiscopia Iașilor, care au lucrări de întreținere, reparații sau de construcție, după cum urmează:

- **Protopopiatul Iași II:** Parohia „Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan” – Nicolina, Iași;
- **Protopopiatul Hârlău:** Parohia „Sfântul Spiridon” – Onești, Plugari;
- **Protopopiatul Pașcani:** Parohia „Sfântul Nicolae” – Mogoșești, Siret.

Înființarea Schitului „Sfântul Mare Mucenic Mina” - Cotnari, Protopopiatul Hârlău, județul Iași

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 19 decembrie, s-a luat act de înființarea cu data de 1 ianuarie, prin decizie chiriarhală, a Schitului „Sfântul Mare Mucenic Mina” – Cotnari, Protopopiatul Hârlău, ca schit de călugări, cu sediul în satul Cotnari, comuna Cotnari, județul Iași, precum și funcționarea acestuia în subordinea Mănăstirii Sângeap – Basaraba, județul Iași, cu binecuvântarea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei – Arhiepiscopia Iașilor și a Chiriarhului locului.

Înființarea Parohiei „Sfântul Cuvios Mucenic Efrem cel Nou” - Reditu, Iași, Protopopiatul Iași I

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 20 noiembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan a aprobat înființarea parohiei cu hramul „Sfântul Cuvios Mucenic Efrem cel Nou” – Reditu, Iași, Protopopiatul Iași I, începând cu 20 noiembrie, cu un număr aproximativ de 450-500 de familii. Perimetrul parohiei nou-înființată este reprezentat de Șoseaua Reditu (pe ambele părți) de la Rond (fără blocurile din partea dreaptă de la Șoseaua Varianta Reditu), pe partea dreaptă până la lac; limita cu Parohia Valea Lupului: Strada Soarelui, Strada Movila Păcureț, Strada Profesor Ioan Petru Culianu, Aleea Profesor Ioan Petru Culianu, dreapta Parcare Ideo, Șoseaua Păcurari.

Înființarea Parohiei „Sfântul Apostol Andrei - Ocrotitorul României” - Cartier Moara de Vânt, Iași, Protopopiatul Iași II

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 5 decembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan a aprobat înființarea Parohiei „Sfântul Apostol Andrei - Ocrotitorul României” – Cartier Moara de Vânt, Iași, Protopopiatul Iași II, începând cu 5 decembrie, cu un număr aproximativ de 350 de familii. Perimetrul parohiei nou-înființată este: partea dreaptă a platoului de pe Stradela Moara de Vânt cca un km pornind de la Restaurantul „Little Texas”, un km din același punct până la intersecția cu strada care duce spre Lacul Ciric și Aeroportul Iași.

Înființarea Parohiei „Sfântul Apostol și Evanghelist Matei” - Metalurgiei, Iași, Protopopiatul Iași II

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 5 decembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan a aprobat înființarea parohiei cu hramul „Sfântul Apostol și Evanghelist Matei” – Metalurgiei, Iași, Protopopiatul Iași II, începând cu 5 decembrie, cu un număr de aproximativ 1280 familii. Perimetrul parohiei nou-înființată este: Bulevardul Chimiei (mal drept), Bulevardul Metalurgiei, Calea Chișinăului, Bulevardul Tudor Vladimirescu, căminele CFS de pe Bulevardul Chimiei, blocurile din Complexul River's Towers, blocurile E21, E22, E23, A45A, A45B, blocul E cu scările E11, E12,

E13, E14, E15, E16, blocul D1 cu scările A, B, C, D, E, F, blocul D2 cu scările A,B,C, blocul D3 cu scările A,B,C, blocul D4 cu scările A și B, căminele CFS, blocurile 10 A, 10 B, 10 C (preluate de la Parohia „Sfântul Arhidiacon Ștefan” – Tătărași, Iași).

Reorganizarea Sectoarelor Economic-financiar și Producție-distribuție

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 28 noiembrie, s-a aprobat reorganizarea Sectoarelor Economic-financiar și Producție-distribuție, începând cu 1 decembrie, după cum urmează:

1. Sectorul Economic-financiar se redenumesc și devine Sectorul Financiar – este condus de un consilier care are în subordine următoarele structuri, cu activitățile specifice:

A. Contabil Șef; B. Compartimentul Central; C. Casieria Centrală; D. Departamentul Activitate Specifică de Cult, având în componență subunitățile: Catedrala Mitropolitană; Centrul administrativ (activitate proprie:

învățământ, audit intern, oficiul canonic-juridic, administrativ, patrimoniu, exarhat, cancelarie, cabinet și locuințe Chiriargh și Episcop-vicar, Căminul preotesc „Sfântul Gheorghe”); – Paraclisul mitropolitan „Metocul Maicilor”; Paraclisul mitropolitan „Sfântul Nicolae Domnesc”; E. Departamentul relația cu Protopopiatele și Unitățile de cult; F. Departamentul Achiziții.

2. Sectorul Producție-distribuție se redenumesc și devine Sectorul Economic – este condus de un consilier care are în subordine următoarele structuri, cu activitățile specifice: A. Șef serviciu coordonator; B. Departamentul Conferințe și Evenimente;

C. Fabrica de lumânări „Sfântul Mina”; D. Depozitul de obiecte bisericești „Sfântul Luca”; E. Centrul de pelerinaje „Sfânta Parascheva”; F. Resurrectio, Tabor, CSC Miorcani și A.T.P. (evidență contabilă).

De asemenea, s-a hotărât ca Părintele Claudiu Gheorghiasa să fie numit în funcția de consilier financiar pe un mandat de 4 ani sau până la revocarea din funcție de către Chiriargh, iar Părintele Mihai Coman să fie numit în funcția de consilier economic pe un mandat de 4 ani sau până la revocarea din funcție de către Chiriargh.

Înființarea Departamentului de Valorizare a Tezaurului Patristic

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 28 noiembrie, analizând referatul domnului consilier Cătălin Jeckel, prin care se subliniază necesitatea înființării cadrului instituțional formal în care să se desfășoare activitatea de cercetare și creație, organizată pe proiecte de traducere din limbi clasice și moderne, de investigare a izvoarelor teologice, de realizare de studii aplicate și de promovare a scrierilor Sfinților Părinți ai Bisericii, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan a rânduit înființarea Departamentului de Valorizare a Tezaurului Patristic (DVTP) la Centrul Cultural Misionar Doxo-

logia din cadrul Sectorului Cultural și comunicații media al Centrului Eparhial Iași, începând cu 1 ianuarie 2019. De asemenea, s-a aprobat angajarea P.C. Pr. Dragoș Bahrim în postul de șef departament al Departamentului de Valorizare a Tezaurului Patristic, pe durată nedeterminată, începând cu 1 ianuarie 2019.

Operațiuni de personal la nivelul Arhiepiscopiei Iașilor în lunile noiembrie-decembrie

În luna noiembrie, Sectorul administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei Iașilor a efectuat 77 operațiuni de personal, după cum urmează: 27 la Centrul Eparhial Iași, 31 în cadrul protopopiatelor și 19 la mănăstiri. Dintre acestea, 31 au fost încadrări și numiri, 17 încetări ale contractelor de muncă, 3 suspendări, 5 reveniri la locul de muncă după concediul de creștere a copilului și 21 modificări ale raporturilor de muncă.

În luna decembrie, Sectorul administrativ-bisericesc al Arhiepiscopiei Iașilor a efectuat 61 operațiuni de personal, după cum urmează: 35 la Centrul Eparhial Iași, 16 în cadrul protopopiatelor și 10 la mănăstiri. Dintre acestea, 16 au fost încadrări și numiri, 9 încetări ale contractelor de muncă, 7 suspendări, 1 reveniri la locul de muncă după concediul de creștere a copilului și 28 modificări ale raporturilor de muncă.

Noutăți editoriale la Editura Doxologia: – în noiembrie și decembrie –

Noile minuni ale
Sfântului Serghe de la Radonej
Pr. Valeri Duhanin

Viața Fericitei Xenia din Sankt Petersburg
povestită copiilor
Alexandru Tkacenko

Psalmi de zi(s)
Pr. Sever Negrescu

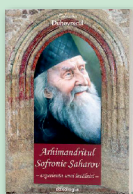
Agenda creștinului 2019

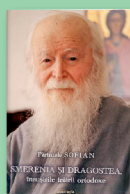
Împăratul teodosian – patronul universalismului
roman și al ecumenicității Bisericii
Dragoș Boicu

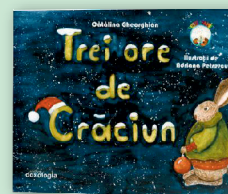
Învățătura despre Sfânta Treime a
Sfântului Isidor Pelusiot și influența sa
asupra Teologiei Sfântului Chiril al Alexandriei
Eirini Artemi

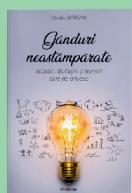
Arhimandritul Sofronie Saharov
– experiența unei întâlniri –

Smerenia și dragostea,
însușirile trăirii ortodoxe
Pr. Sofian Boghiu

Trei ore de Crăciun
Cătălina Gheorghian

Gânduri neastâmpărate. Iscodiri,
deslușiri și temeri care ne privesc
Ovidiu Bârsan

Calendar creștin ortodox cu icoane
2019

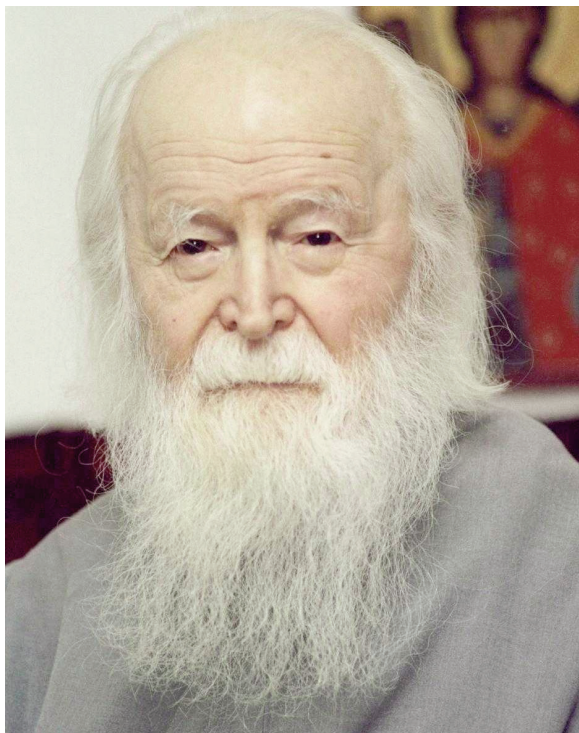
Unire și simțire românească
Arhim. Mihail Daniliuc

Colocviul internațional „Întâlnirea cu Duhovnicul – Părintele Sofian Boghiu”

Mitropolia Moldovei și Bucovinei și Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași au organizat, în perioada 13-15 noiembrie, Colocviul Internațional „Întâlnirea cu Duhovnicul”. Ediția din acest an s-a desfășurat atât în capitala Moldovei, cât și la Mănăstirea Neamț, și a fost dedicată Părintelui Sofian Boghiu (1912-2002). Evenimentul a adus împreună ierarhi, preoți, profesori universitari, teologi, monahi și credincioși mireni ucenici ai părintelui Sofian Boghiu, atât din țară, cât și din străinătate, pentru a da o mărturie vie și personală cu privire la lucrarea și mesajul duhovnicesc al acestuia. Deschiderea Colocviului a avut loc pe 13 noiembrie, în Sala „Iustin Moisescu” a Ansamblului Mitropolitan Iași, în prezența IPS Părinte Mitropolit Teofan, a PS Părinte Qais Sadiq, Episcop de Erzurum, a pr. prof. univ. dr. Ion Vicovan, decanul Facultății de Teologie „Dumitru Stăniloae” din Iași, și în fața unei numeroase asistențe.

După un film de prezentare despre Părintele Sofian Boghiu, cuvântul de deschidere i-a aparținut părintelui prof. univ. dr. Ion Vicovan, după care a urmat cuvântul de binecuvântare al IPS Părinte Teofan. În continuare, PS Părinte Qais Sadiq a susținut prezentarea „Părintele Sofian Boghiu, omul îngeresc și îngerul pământesc – o mărturie”, după care a avut loc o dublă lansare de carte – Arhim. Sofian Boghiu, *Smerenia și dragostea – însușirile trăirii ortodoxe* și Arhim. Sofian Boghiu, *Caut fața Domnului*, apoi a urmat lansarea unor cuvinte audio-video ale Arhim. Sofian Boghiu: DVD „Îndemn la rugăciune” și CD „Cuvinte pentru viața cea veșnică” – prezentată de pr. prof. univ. dr. Constantin Coman și protos. dr. Teofan Popescu. Ziua s-a încheiat cu vernisajul expoziției de sculptură „Popas Centenar în Grădina cu Îngeri” – autor: Silvia Radu, în Sala „Sinaxar” a Muzeului Mitropolitan. Vernisajul a fost prezentat de Cătălin Jeckel, consilier al Sectorului cultural și comunicații media al Arhiepiscopiei Iașilor.

În cea de-a doua zi a Colocviului au fost susținute trei sesiuni de comunicări: două în Sala „Iustin Moisescu” a Ansamblului Mitropolitan din Iași și una la Seminarul Mănăstirii Neamț. Prima sesiune a cuprins trei comunicări. Prima a fost cea a părintelui arhim. Melchisedec Velnic, starețul Mănăstirii Putna și exarh al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Sfinția sa a făcut referire la „Adâncul duhovnicesc – tainica preocupare la Părintele Sofian Boghiu”. A urmat prelegerea pr. prof. Constantin Coman de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, intitulată „Părintele Sofian Boghiu – duhovnicul meu”. Un ultim referat a fost cel al lui Costion Nicolescu, „Două cuvinte tainice ale Părintelui Sofian”. În a doua sesiune, părintele Ioan Sauca, profesor și director al Institutului Ecumenic

din Bossey, a vorbit celor prezenți despre „Harisma discernământului la Părintele Sofian Boghiu – experiență personală”. Părintele Antoine Costa de Beauregard a susținut prelegerea „Rugăciunea minții în lumea secularizată, după învățătura Părintelui Sofian”, iar părintele Cristinel Teșu, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, le-a vorbit celor prezenți pe tema „Duhovnicul – chip desăvârșit al iubirii și al dăruirii. Învățăturile și modelul Părintelui Sofian”. O ultimă comunicare susținută în Sala „Iustin Moisescu” a fost cea a artistei Silvia Radu, intitulată „Părintele Sofian – har, lumină, smerenie”. În după-amiaza zilei, cea de-a treia sesiune de comunicări s-a desfășurat la Seminarul Teologic Ortodox de la Mănăstirea Neamț. Programul a cuprins trei prezentări: cea a ierom. Ilarion Dan, intitulată „Părintele Sofian Boghiu – chip de lumină”, cea a scriitorului Marius Vasileanu, intitulată „Părintele Sofian Boghiu – un reprezentant emblematic al mișcării Rugului Aprins” și cea a părintelui Gheorghe Holbea, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, prelegere intitulată „Părintele Sofian și mișcarea duhovnicească a Rugului Aprins”.

Ultima zi a Colocviului internațional „Întâlnirea cu duhovnicul” a început cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în cinstea Sfântului Cuvios Paisie Velicovschi, ocrotitorul Mănăstirii Neamț. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de doi ierarhi ai Bisericii noastre: IPS Părinte Mitropolit Teofan și IPS Părinte

⇒ Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului. Ultima sesiune de comunicări din cadrul Colocviului s-a desfășurat la Seminarul Teologic Ortodox de la Mănăstirea Neamț. S-au adresat publicului prezent protos. Arsenie Muscalu – „Nevoința duhovnicească a liniștirii în viața și învățăturile Părintelui Sofian Boghiu”, jurnalistul Cristian Curte – „Calea Părintelui Sofian: nejudicarea aproapelui” și părintele Florin Botezan, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia – „Părintele Sofian Boghiu – lucrător și dascăl al Rugăciunii lui Iisus”. În final, IPS Părinte Mitropolit Teofan a prezentat concluziile ediției din acest an a Colocviului „Întâlnirea cu duhovnicul”: „Cuvintele cele mai

des folosite în legătură cu Părintele Sofian au fost cele legate de «om al iertării», «om al blândeții», «om al întoarcerii obrazului», «om al nejudicării aproapelui», «om fără zgomot făcut în jurul său», «om al smereniei, al dragostei, al ascultării». Nu se poate, în aceste zile, fiind împreună cu Părintele Sofian, să nu recunoaștem, cel puțin în tainița inimii, unde suntem noi și unde au ajuns acești mari părinți. Stăruința în această constatare și recunoașterea acestei distanțe dintre locul și starea în care ne găsim noi și locul și starea la care au ajuns ei poate să mai depășească, măcar cu un mic pas, distanța enormă între ceea ce suntem noi și starea pe care au dobândit-o ei”.

Scriitorul Grigore Ilisei a primit „Crucea Moldavă”

Pe 24 noiembrie, în Sala „Ștefan Procopiu” a Palatului Culturii din Iași, a avut loc evenimentul „Amiaza cărților junimiste”, prilejuit de lansarea trilogiei „Palimpseste regăsite” a autorului Grigore Ilisei. Volumele prezentate publicului ieșean au fost *Pasaj de rațe sălbatice*, *Între linii și Dincolo și dincoace de linii*. Invitați speciali au fost Mihaela Grădinariu, Ioan Holban, Liviu Suhar, amfitrionul întâlnirii fiind Lucian Vasiliu. În cadrul evenimentului, părintele consilier Constantin Sturzu împreună cu părintele inspector Dumitru Boboc au conferit maestrului Grigore Ilisei, din partea Părintelui Mitropolit Teofan, cea mai înaltă distincție pentru mirenii a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, „Crucea Moldavă”. Maestrul Grigore Ilisei a mulțumit Părintelui Mitropolit Teofan pentru onoarea de a primi această distincție și și-a exprimat public recunoștința mai ales pentru momentele de „taifas duhovnicesc” de care s-a bucurat în întâlnirile cu Înaltpreasfinția Sa.

Grigore Ilisei, prozator și publicist, s-a născut pe 20 noiembrie 1943, la Văleni-Stânișoara, județul Suceava. A urmat cursurile Liceului „Nicu Gane” din Fălticeni (1957-1961), apoi cursurile Facultății de Filologie, secția Limba și literatura română, a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, pe care a absolvit-o în

1966. În perioada 1966-1968 a fost redactor la Studioul de Radio Iași, apoi corespondent pentru Radio București (1968-1972) și redactor-șef adjunct la Radio Iași (1972-1983). A fost, de asemenea, redactor la revista *Convorbiri literare* (1983-1990), director al Studioului de Radio și Televiziune Iași (1990-1994), director și realizator de emisiuni la Studioul de Televiziune Iași (1994-1997). Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iași. A debutat publicistic în *Zori noi* din Suceava, în 1961, sub pseudonimul Grigore Spiru. Prima povestire – *Singurătate* – i-a apărut în revista *Cronica* în 1970. Editorial a debutat în anul 1972, la Editura Junimea, cu volumul de povestiri *Năvod pentru scrumbii albastre*. De-a lungul timpului a colaborat la *Cronica*, *Convorbiri literare*, *Ateneu*, *Ro-*

mânia literară, *Tribuna*, *Contrapunct* ș.a.

A fost distins cu premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din Iași pentru romanul *Ceasul oprit* (1980), premiul pentru proză al revistei *Ateneu* pentru romanul *Pasaj de rațe sălbatice* (1996), premiul Salonului de Carte Românească, Iași, pentru cartea *Fălticeni-mon amour* (1996). A primit premiul de publicistică al filialei Iași a Uniunii Scriitorilor din România pentru jurnalul de călătorie *De la apa Iordanului la fiordurile norvegiene*. A fost decorat cu Ordinul „Meritul Cultural”, clasa a III-a (1979), precum și cu Ordinul Național „Pentru Merit” în grad de Cavaler (2002). În 2003, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist i-a acordat distincția „Crucea Patriarhală”.

Aniversare în comunitatea Bisericii din Târgu Neamț: părintele profesor Mihai Vizitiu a împlinit 80 de ani

Pe 9 noiembrie, părintele lect. univ. dr. Mihai Vizitiu, fost cadru didactic al Facultății de Teologie din Iași, dar și al Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamț, în prezent slujitor al Parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Târgu Neamț, a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani. Momentul a fost încununat cu săvârșirea Sfintei Liturghii pe 8 noiembrie, la biserica târgnețeană. La finalul Sfintei Liturghii, părintele Hrisostom Rădășanu, consilier educațional al Arhiepiscopiei Iașilor, delegatul IPS Părinte Mitropolit Teofan, a evidențiat câteva trăsături ale părintelui profesor, afirmând că printre credincioșii prezenți se află un mare dar al lui Dumnezeu: „Văzându-l pe părintele profesor astăzi, în mijlocul dumneavoastră în această sfântă biserică, auzind cuvântul de învățătură, țin să felicit din toată inima pentru că aveți în mijlocul dumneavoastră un bătrân atât de frumos și pe dinăuntru, și pe dinafară, trimis de Dumnezeu ca dar, pentru a sluji mântuirea sufletelor noastre. Să nu nesocotiți acest dar și să vă bucurați de el!”. Totodată, părintele consilier a dat citire mesajului transmis de către IPS Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, părintelui Mihai Vizitiu: „Părinte profesor, este un prilej de aleasă bucurie care ne cheamă să privim cu recunoștință și prețuire lucrarea pe care ați făcut-o până în prezent ca os-

tenitor în via Domnului. Ați fost înzestrat de Dumnezeu cu mulți talanți, pe care v-ați străduit să îi înmulțiți în toate slujirile care v-au fost încredințate de-a lungul anilor în Biserică: ca preot, ca profesor și director al Seminarului Teologic «Veniamin Costachi» de la Mănăstirea Neamț, ca profesor la Facultatea de Teologie «Dumitru Stăniloae» din Iași, sau consilier la Sectorul învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor. Generațiile de elevi sau de studenți cărora le-ați inspirat dragostea pentru Sfânta Scriptură păstrează vie pasiunea, dăruirea, tactul pedagogic în transmiterea cuvântului lui Dumnezeu. De aceea, colegii de la Centrul Eparhial își amintesc cu admirație de seriozitatea, meticulozitatea și pasiunea care vă caracterizau în abordarea oricărei probleme pe

care o aveți de rezolvat. Aflat la acest moment aniversar, vă adresez alese urări de sănătate și zile îndelungate, rugându-L pe Dumnezeu, Izvorul a toată bunătatea, să vă dăruiască ajutorul Său cel sfânt în lucrarea pe care o săvârșiți”.

În continuare, spre după-amiază, la Biserica „Sfântul Ioan Iacob Hozevitul” din cadrul Seminarului Teologic „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț, a fost săvârșită slujba de mulțumire lui Dumnezeu pentru toate binefacerile, în prezența PS Părinte Episcop-vicar Calinic Botoșăneanul, a preoților profesori și a elevilor seminariști. De asemenea, la eveniment a participat și PS Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, felicitându-l pe părintele Mihai Vizitiu pentru îndelunga și rodnică sa activitate.

Proiectul „Valori culturale românești”, la ediție aniversară

În perioada 9-11 noiembrie, elevi și profesori de la două școli de tradiție – Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț și Colegiul Na-

țional „Mihai Eminescu” din Iași – s-au reunit în capitala Moldovei cu prilejul celei de a XX-a ediții a Proiectului educațional interjudețean „Valori culturale românești”. Proiectul s-a desfășurat

sub egida Ministerului Educației Naționale și a Inspectoratelor Școlare Județene Iași și Neamț și este înscris în programul manifestărilor naționale organizate în anul școlar 2018-

2019. Aceasta întâlnire de suflet a reunit peste 250 de elevi și cadre didactice din cele două instituții partenere, sub semnul credinței, patriotismului și spiritualității. Proiectul și-a propus ca prin activități științifice, artistice și sportive să dezvolte sentimentul apartenenței și identității românești, stimulând cooperarea și înțelegerea între tineri. Ediția a XX-a a debutat pe 9 noiembrie, prin participarea elevilor la vernisajul expoziției de fotografie dedicată „Părinților fondatori ai României Mari”, realizată de prof. Sorin Sitea, pe holul central al Colegiului „Mihai Eminescu”. Apoi, în cadrul unor ore deschise consacrate momentului istoric de la 1 decembrie 1918 și rolului personalităților în realizarea Mării Uniri, prof. dr. Lăcrămioara Lordăchescu a analizat împreună

cu elevii acele lucruri și atitudini care îi apropie și îi separă pe români la un secol de la unire. Pr. prof. Viorel Laiu, directorul Seminarului „Veniamin Costachi”, alături de prof. Daniela Pleșca și prof. Anișoara Magdalinis au răspuns interesului elevilor ieșeni prin ora sugestiv intitulată „Întrebă preotul”. Cu acest prilej, elevii și profesorii au dialogat despre speranțele și întrebările tinerei generații.

Invitatul zilei a fost pr. arhim. Mihail Daniliuc de la Schitul Vovidenia al Mănăstirii Neamț, care a susținut în Sala „Iustin Moisescu” a Ansamblului Mitropolitan din Iași conferința cu tema „Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire”. Părintele arhimandrit a încercat să surprindă sacrificiile și contribuția Bisericii și a ierarhilor ei la înfăptui-

rea actului de unitate națională din fericitul decembrie 1918.

Pe 10 noiembrie, în Sala „Henri Coandă” a Palatului Culturii, distinsul istoric Cătălin Turliuc a propus participanților o temă de actualitate – „Reflecții asupra unui destin istoric. Românii și Marea Unire”. Sub semnul prieteniei, elevii celor două prestigioase instituții școlare au concurat apoi în cadrul Concursului de istorie și religie „Oltea Doamna”, într-o ediție dedicată evenimentului de la 1 decembrie 1918. Totodată, la un secol de la întregirea României, elevii au vizitat o parte din locurile simbol ale lașilor și au onorat personalitățile care au făcut posibilă Marea Unire prin depunerea unei coroane de flori la Monumentul Unirii, situat în fața Universității de Medicină „Grigore T. Popa”. Ziua s-a încheiat cu evenimentul sportiv găzduit de Liceul cu Program Sportiv Iași – „Cupa prieteniei”.

Pe 11 noiembrie, elevii și profesorii au participat la Sfânta Liturghie dedicată eroilor înfăptuitori ai României Mari, la Biserica Banu, unul dintre cele mai frumoase așezăminte ortodoxe din oraș. A XX-a ediție a Proiectului „Valori Culturale Românești” s-a încheiat în curtea Colegiului Eminescu, unde participanții au asistat la dezvelirea plăcii aniversare dedicată Părinților fondatori ai României Mari și unde a fost plantat stejarul Unirii și al Valorilor.

Zilele Colegiului „Sfântul Nicolae”, la ediție aniversară

În perioada 3-7 decembrie au avut loc, la Iași, Zilele Colegiului „Sfântul Nicolae”. Evenimentul a reunit activități cu caracter cultural, filantropic și liturgic, având în centru sărbătorirea ocrotitorului instituției, Sfântul Ierarh Nicolae. Zilele colegiului au debutat, pe 3 decembrie, cu o vizită misionară efectuată de voluntarii Comisiei

misionare a colegiului în Parohia Oituz. Această vizită se află la cea de a II-a ediție, scopul ei fiind menținerea unei legături cât mai strânsă cu copiii din Centrul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. Timp de câteva ore, membrii colegiului au organizat cu aceștia diverse jocuri și le-au adus în dar icoane cu Sfântul Nicolae, cărți de povești și

dulciuri. De asemenea, părintele Bogdan Racu, inspector în cadrul Sectorului învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor, a ținut un scurt cuvânt de învățătură pe tema sărbătorii Nașterii Domnului și a tradițiilor legate de aceasta. Seara zilei de 4 decembrie l-a avut ca invitat în cadrul proiectului 15 minute pe George Ogăraru, fotbalist care a evoluat la

⇒ echipe de fotbal cunoscute, precum Steaua București și Ajax Amsterdam. Titlul întâlnirii a fost „Centrarea perfectă la poarta lui Dumnezeu”. Invitatul le-a vorbit voluntarilor despre locul pe care îl ocupă Dumnezeu în viața și în cariera sa, despre proiectele caritabile desfășurate și despre colaborarea cu fostul fotbalist Mihai Neșu. Publicul a fost extrem de antrenat în dialog, George Ogăraru primind numeroase întrebări din partea celor prezenți. Pe 5 decembrie, voluntarii au participat la slujba Vecerniei săvârșită la Biserica „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din cartierul Păcurari, aflată sub păstorirea pr. prof. dr. Ion Vicovan, decanul Facultății de Teologie „Dumitru Stăniloae” din Iași. După terminarea slujbei, o parte dintre membrii colegiului au dat o mână de ajutor lui Moș Nicolae și au mers în vizită la Spitalul „Sfânta Maria”, la secția de Oncologie. Aceștia i-au colindat pe micuții pacienți și pe medicii din cadrul secției, iar la final au împărțit 50 de jucării de pluș și fructe pentru copilașii aflați în spital. Ziua de 6 decembrie a debutat cu participarea la slujba Sfintei Liturghii la Biserica „Sfânta Cuvioasă Parascheva”. Slujba a fost săvârșită de arhim. Hrisostom Rădășanu, consilier al Sectorului învățământ, pr. prof. dr. Ion Vicovan, pr. Lucian Filip,

directorul Centrului de formare și inovare al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, și pr. dr. lect. Cezar Hârlăoanu. La finalul slujbei, voluntarii colegiului au oferit credincioșilor prezenți la slujbă icoane cu Sfântul Nicolae. În cadrul aceleiași zile, 61 de copii din Parohia Runcu-Țibana au primit încălțăminte din piele în cadrul proiectului „Cutia cu papucei pentru ei” și au avut parte de diverse activități ce le-au înfrumusețat vizita în orașul Iași. Ziua s-a încheiat cu evenimentul „Seară la colegiu”, ce a reunit momente de muzică și teatru și a avut ca invitați Grupul „Aleph” de la Seminarul Teologic „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț și Corul „Agapis” de la Liceul Teologic Ortodox „Cuvioasa Parascheva” Agapia.

Zilele Colegiului „Sfântul Nicolae” au continuat cu conferința intitulată „Două palme și un brânci. Despre bărbăția duhovnicească în apărarea Bisericii, plecând de la exemplul Sfântului Nicolae”, invitatul acestuia fiind domnul Radu Preda, președinte al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICMER) și conferențiar universitar la Catedra de Teologie socială a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj.

Căminul „Buna Vestire” sau noua comunitate #VIE din mediul teologic ieșean

Începând cu anul universitar 2018-2019, cu binecuvântarea IPS Părinte Mitropolit Teofan, studenții teologi din Căminul „Buna Vestire” beneficiază de un program de tutoriat care vine în ajutorul formării lor ca viitori clerici, completând totodată și activitatea academică pe care aceștia o desfășoară în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. O primă activitate a avut loc în ajunul sărbătorii Sfântului

⇒ Ierarh Nicolae, miercuri, 5 decembrie, unde membrii căminului dimpreună cu studenții Facultății de Teologie au realizat o strângere de fonduri și au cumpărat ajutoare și daruri pentru copiii de la secția Oncologie a Spitalului „Sfânta Maria” din Iași. Începând cu acest an universitar, în cadrul căminului a luat ființă Corul „Buna Vestire”, grup ce s-a născut din dorința de implicare a studenților. Acest frumos grup a fost întemeiat din bucuria implicării atât la strana bisericii, cât și în cadrul diferitelor evenimente. Corul reprezintă pentru membrii lui o provocare, dar și o pasiune pentru cei care doresc să învețe muzică bisericească, o parte dintre aceștia nefiind din mediul bisericesc. Prima activitate externă

a corului nou înființat a avut loc pe 12 decembrie, unde s-a dorit aducerea veștii Nașterii Domnului la Penitenciarul Iași. Aici membrii corului au încercat să aducă bucurie deținuților, punând în practică îndemnul biblic al Mântuitorului Hristos „în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei 25, 36). De asemenea, la finalul programului, grupul coral a interpretat câteva colinde și pentru angajații din comandaamentul centrului de detenție. Activitatea studenților a continuat și în zilele de 14 și 16 decembrie, Corul „Buna Vestire” reunindu-se pentru a-L vesti pe Pruncul Hristos și seniorilor de la Căminul de bătrâni „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Bucium – Iași, dar și credincio-

șilor din Parohia Cilibiu, unde s-au rugat împreună la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Deși înființat de curând, Corul „Buna Vestire” a avut primele reprezentări publice, răspunzând afirmativ la invitația colegilor de la Asociația Studenților Francofoni din Iași (ASFI), luând parte la evenimentul caritabil „Arată că-ți pasă – ACP”, pe 13 decembrie, la Catedrala Mitropolitană din Iași, și pe 18 decembrie la Palatul Culturii. Spre finalul activităților, tinerii teologi și iubitori de muzică au încântat publicul în seara de 19 decembrie, la tradiționalul eveniment al Facultății de Teologie, Serbarea de Crăciun.

Zilele dedicate Mitropolitului Veniamin Costachi la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț

Cu binecuvântarea IPS Părinte Mitropolit Teofan, pe 17-18 decembrie, la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț s-au desfășurat „Zilele dedicate Mitropolitului Veniamin Costachi”, ediția I, manifestare spiritual-științifică dedicată împlinirii a 250 de ani de la nașterea marelui mitropolit moldav. În prima zi a festivității s-au organizat, la fiecare clasă, ateliere de lucru cu tema: „Mitropolitul Veniamin Costachi, ierarh luminat și luminător al Moldovei”. A doua zi a debutat cu Dumnezeiasca Liturghie, săvârșită de părintele arhimandrit Hrisostom Rădășanu, consilier în cadrul Sectorului învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor. După Sfânta Liturghie a urmat parastasul de pomenire a Mitropolitului Veniamin, săvârșit chiar în ziua în care, în urmă cu 172 de ani, la 18 decembrie 1846, la Mănăstirea Slatina, ierarhul trecea la cele veșnice. Celebrarea dedicată luminatului ierarh moldav a continuat în sala de festivități a seminarului, unde s-a desfășurat simpozionul „Români, făuritori ai unității de neam”. În alocuțiunea sa, părintele consilier Hrisostom Rădășanu a transmis cuvântul de binecuvântare din partea Mitropolitului Moldovei și Bucovinei, iar apoi a prezentat un succint, dar intens portret, în alese cuvinte, al ierarhului Veniamin Costachi și al rolului și locului său în spiritualitatea și cultura românească. Apoi, părintele arhimandrit a adresat un cald îndemn seminariștilor, precum și celorlalți elevi și profesori invitați de la seminariile teologice din județ și de la școlile din orașul Târgu Neamț sau din comuna Vânători-Neamț: „Vă încurajez să fiți ca Veniamin Costachi: iubitori de Hristos și

iubitori de carte. Toate celelalte se vor adăuga vouă. Veniamin a fost numit pe bună dreptate luminătorul Moldovei! De ce? Pentru că el însuși a adunat multă lumină din cuvintele Sfințelor Scripturi și din scrierile Sfinților Părinți, iar apoi a dăruit-o celor păstoriți prin cuvinte rostite ori

↳ scrise, prin cărți tipărite ori prin multele sale fapte de milostenie”.

În deschiderea lucrărilor simpozionului, părintele profesor Mihail Daniliuc a prezentat un amplu material dedicat vieții și activității Mitropoliei Veniamin Costachi. A urmat recenzia mai multor referate pregătite de elevii seminariști, dar și

de cei invitați, în care au fost evidențiate mai multe personalități istorice care, de-a lungul timpului, prin cuvânt sau faptă, au luptat pentru făurirea unității neamului românesc. La final, au fost vernisate două expoziții de carte și documente privind viața și activitatea Mitropoliei Veniamin Costachi.

Concerte de colinde la Iași, Botoșani și Piatra Neamț

În perioada 14-16 decembrie, la inițiativa Arhiepiscopiei Iașilor au fost organizate, conform tradiției ultimilor ani, concerte de colinde la Iași, Botoșani și Piatra Neamț. Pe 14 decembrie, la Palas Mall – Atrium din Iași a avut loc tradiționalul Concert de colinde al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. Evenimentul a fost organizat de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, prin Sectorul Învățământ, împreună cu ASCOR Iași, având ca parteneri Palas Mall, Colegiul „Sfântul Nicolae”, Doxologia, Radio Trinitas, Ziarul Lumina. La eveniment a fost prezent și IPS Părinte Mitropolit Teofan. Au încântat auditoriul Corul „Vocile primăverii” din Chișinău, Corul „Învieră” al ASCOR Iași, Corul „Arhanghelii” al ATOR Iași, Corul „Ceata de Mediciniști”, Grupul coral „Mugurașii” al Parohiei Vlădeni, Botoșani, Ansamblul „Plai de dor”, Vânători – Neamț și Ansamblul folcloric „Fiii Putnei” al Parohiei „Nașterea Maicii Domnului”, Putna – Suceava. În încheierea concertului, IPS Părinte Teofan a adresat celor prezenți un scurt cuvânt de învățătură: „Așa cum persoanele aflate la cumpărături în mall s-au oprit pentru o clipă la vederea acestor frumoși copii colindători – s-au oprit și au mers mai departe –, așa trebuie să fie și perioada de Crăciun. După un an în care am alergat, alergat, alergat, ne oprim pentru o clipă, admirăm ceva frumos, facem o rugăciune, iar la anul mergem mai departe, până când iarăși vom avea clipe precum aceasta, pentru a ne opri din iureșul care ne definește viața. Au trecut prin fața noastră copii din Bucovina,

copii din Basarabia și mulți de aici, din dreapta Prutului, amintind faptul că Moldova, din păcate, încă este sfâșiată, este împărțită în mai multe bucăți și că este nevoie de înțelepciune la mai-marii noștri și de multă rugăciune din partea noastră ca să nu treacă prea mult timp până când Moldova va fi din nou întregită și de data aceasta în interiorul României”.

Pe 15 decembrie a avut loc, la Casa Sindicatelor din Botoșani, Concertul de colinde „Bucuria Nașterii Domnului”. Pe scenă au evoluat Corul „Amvonul” (Protopopiatul Săveni), Grupul vocal al Ansamblului folcloric „Stejărelul” (Protopopiatul Darabani), Corul cântăreților bisericesti (Protopopiatul Botoșani), Grupul coral al Parohiei „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Dorohoi (Protopopiatul Dorohoi), Grupul de colindători ai Asociației Tineretului Ortodox Român (Protopopiatul Botoșani), Grupul coral „Mugurașii” al Parohiei Vlădeni (Protopopiatul Botoșani). La concert a fost prezent și IPS Părinte Mitropolit Teofan,

care a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură. La final, ierarhul a împărțit daruri colindătorilor.

Și Protopopiatul Piatra Neamț a organizat, pe 16 decembrie, Concertul de colinde intitulat „Nașterea Domnului – bucuria noastră”, cu tema „Opaiț”. Concertul, organizat la inițiativa Arhiepiscopiei Iașilor, a avut loc în Sala „Calistrat Hogaș” a Consiliului Județean Neamț. Și la Piatra Neamț, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a fost prezent în mijlocul colindătorilor. Au încântat auditoriul Corul preoteseilor „Camena”, Corul preoților „Glasul Bisericii”, Corul „Peonul” al preoților din Protopopiatul Ceahlău, Corul „Evanghelistos” de la Parohia Măraței II din Piatra Neamț, Corul „Imperialii” al Liceului Teologic „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Piatra Neamț și Corul „Vlăstarele Ortodoxiei” al ATOR Piatra Neamț. La final, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a împărțit daruri colindătorilor.

Curs de medicină creștină pentru 200 de participanți

Pe 3-4 noiembrie, ASCOR – filiala Iași a organizat un curs de medicină creștină și o conferință cu prof. dr. Pavel Chirilă. În cele două zile ale cursului au fost aproximativ 200 de participanți din toate domeniile, cu precădere din domeniul medical, unii dintre ei venind de departe, de la Suceava, Bacău sau Vaslui. De asemenea, în cea de a doua zi, Sala „Iustin Moiescu” din incinta Ansamblului Mitropolitan a găzduit sute de participanți la conferința cu tema „Cauzele spirituale ale bolilor”, susținută de domnul doctor, ca o încununare a cursului de medicină creștină. Termenul de „medicină creștină” îmbină armonios două aspecte esențiale: sănătatea trupului pentru viața aceasta pământească și sănătatea sufletului, o pregătire pentru viața cea veșnică. Ambele sunt la fel de importante și pentru fiecare dintre ele este bine să acordăm o atenție sporită. Între

suflet și trup există o strânsă legătură și intercondiționare, astfel încât multe cauze ale bolilor sufletești pot fi descoperite ca fiind cauze și ale bolilor trupești. În cadrul conferinței, domnul doctor a prezentat numeroase cauze și exemple din Vechiul și din Noul Testament. Mântuitorul S-a adresat bolnavilor după ce i-a

vindecat: „Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău” (Ioan 5, 14). Rugăciunea, postul, iubirea și virtuțile nu de puține ori s-au dovedit a fi soluții chiar și pentru vindecarea trupului și, mai ales, pentru prevenirea multor boli și suferințe.

Proiectele de voluntariat ale ASCOR – filiala Iași și ATOR – filiala Iași au fost premiate

Pe 6 noiembrie a avut loc Gala Voluntarului Ieșean, organizată de către Casa de Cultură a Studenților din Iași, la care au fost înscrise peste 100 de proiecte de tineret. În sala mare au fost reprezentanți și voluntari ai asociațiilor studențești ieșene. ASCOR – filiala Iași a câștigat titlul „Proiectul anului la categoria Cultură” pentru proiectul „Formează-te! *Be soft. Play hard*”. ATOR – filiala Iași a câștigat titlul „Proiectul anului la categoria Educație” pentru proiectul „Tabăra din pridvorul satului”.

Proiectul ASCOR Iași „Formează-te! *Be soft. Play hard*” presupune formarea a peste 200 de tineri pentru dobândirea unor abilități practice care să crească posibilitatea de autoexprimare,

argumentare și prezentare a inițiativelor tinerilor în spațiul public. Dintre activitățile proiectului menționăm: patru ateliere de dezbateri, concurs de dezbateri, cinci traininguri de dezvoltare

personală a voluntarilor (având temele: autocunoaștere, responsabilitate, animator socio-educativ, comunicare și *public speaking*, organizare de evenimente, lucru în echipă), gala

⇒ voluntarilor și un *team-building* pentru lucrătorii de tineret și voluntarii ASCOR Iași. Proiectul este finanțat de Primăria Municipiului Iași prin programul pentru acordarea de finanțări nerambursabile în anul 2018 în Domeniul Tineret.

Proiectul ATOR Iași „Tabăra din pridvorul satului” a presupus organizarea a 46 de tabere în 46 de parohii din Arhiepiscopia Ia-

șilor, în perioada verii. În acest proiect au fost implicați 135 de voluntari și 3.700 de copii și tineri beneficiari care s-au bucurat de o vară frumoasă.

Pe 20 decembrie au fost premiate la Palatul Bragadiru din București proiectele de voluntariat ale anului 2018 în cadrul Galei Naționale a Voluntarilor organizată de Federația VOLUM. Acesta este cel mai amplu eveniment de recunoaștere a meritelor

voluntariatului la nivel național. Proiectul „Tabăra din pridvorul satului” implementat de ATOR Iași în parteneriat cu Departamentul de Misiune pentru Tineret al Arhiepiscopiei Iașilor, a câștigat trei premii în cadrul Galei, și anume: 1. Proiectul de Voluntariat al Anului în Domeniul Tineret; 2. Echipa de voluntari a anului; 3. Coordonatorul de voluntari al anului (pr. Mihail Siminciuc).

„Tânărul ieșean” și o dragoste în era *smart (phone)*

ATOR Iași a organizat, pe 10 noiembrie, cea de-a V-a ediție a evenimentului „Tânărul ieșean”. După slujba Sfintei Liturghii săvârșită la Biserica „Sfântul Nectarie” din Iași, evenimentul a continuat cu o conferință susținută de scriitorul Mihail Neamțu la Liceul Teoretic „Miron Costin”. Tema conferinței a fost: „Dragostea în era *Smartphone*. Emoticoane sau epistolar?”. Mihail Neamțu a studiat filosofia și teologia în Marea Britanie, Germania și Statele Unite. În parcursul său academic și spiritual a avut parte de îndrumarea unor mentori precum Ioan Alexandru, Andrew Louth sau părintele Teofil Păriaianu. După conferință au fost organizate activități interactive, educaționale și de folos pentru dezvoltarea personală și profesională a participanților. „Tânărul ieșean” este un eveniment anual organizat de ATOR Iași, cu binecuvântarea IPS Părinte Mitropolit Teofan, prin intermediul căruia organizatorii își propun să îi susțină pe tineri în plan personal și social. Evenimentul face parte

din proiectul „Investește în TINE(ri). #Experiență. #COOL(tură). #Formare” al ATOR Iași, proiect finanțat de Primăria Municipiului Iași, prin programul pentru acordarea de finanțări nerambursabile în anul 2018.

„Calea vieții duhovnicești - de la minte la inimă”

În perioada Postului Nașterii Domnului, ASCOR Iași a organizat tradiționalele conferințe duhovnicești. Astfel, pe 16 noiembrie a avut loc conferința intitulată „Calea vieții duhovnicești - de la minte la inimă”, susținută de părintele protosinghel Arsenie Muscalu, duhovnicul Mănăstirii „Sfântul Ioan Evanghelistul și Sfânta Cuvioasă Eufrosina” din localitatea Cornu, județul Prahova, în Sala „Iustin Moisescu” din incinta Ansamblului Mitropolitan. Însă

reperle despre viața duhovnicească oferite de către părintele Arsenie Muscalu nu vor fi suficiente pentru tineri dacă aceștia nu se vor arăta curajoși și încrezători în virtuțile și darurile date de Dumnezeu. Și pentru aceasta este nevoie ca tinerii să se asemene eroilor neamului românesc, celebrați de istoria noastră și de Centenarul Marii Uniri. Cu gândul la ei, dar și cu imboldul de a fi îndrăzneți în viața noastră, ASCOR Iași o organizat cea de-a doua conferin-

ță din Postul Nașterii Domnului, intitulată „Încrederea în tine și curajul cel bun”. Această conferință a fost susținută de părintele arhimandrit Melchisedec Ungureanu, starețul Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” din comuna Lupșa, județul Alba, și a avut loc pe 29 noiembrie, în Sala „Iustin Moisescu” din cadrul Ansamblului Mitropolitan.

Postul Nașterii Domnului este un prilej de sporire a încrederii tinerilor în capacitățile și în darurile oferite de Dumnezeu ca, plini de curaj, să pornească pe calea vieții duhovnicești, cea care înnobilează atât mințile, cât și inimile creștinilor.

„Centenar pentru Penitenciar” și „Moș Crăciun prin spital”

ASCOR – filiala Iași a desfășurat în perioada 1 noiembrie – 15 decembrie campania „Centenar pentru Penitenciar”, o campanie de strângere de cărți duhovnicești care au fost apoi oferite capelilor din cadrul penitenciarelor din zona Moldovei.

Tot în această perioadă, ASCOR Iași a desfășurat și campania „Moș Crăciun prin spital”, prin care s-a dorit strângerea și donarea a 1000 de cadouri pentru 1000 de copii de la Spitalul de Pediatrie „Sfânta Maria” din Iași, de la orfelinatele din Iași și de la Așezământul „Sfântul Leontie” din Rădăuți. Campania a fost realizată în parteneriat cu Parohia „Sfântul Nectarie” din Iași, fiind susținută și de Parohiile „Sfântul Mina”, „Adormirea Maicii Domnului” Galata și „Sfântul Arhidiacon Ștefan”, din

Iași. Pe 18 decembrie, voluntarii ASCOR au mers, împreună cu Moș Crăciun, la Spitalul Clinic de Urgențe pentru Copii „Sfânta Maria” din Iași. Colindele au răsunat pe toate palieretele, iar fie-

care copil a primit câte un ursuleț de pluș. Chiar și pentru părinți a fost o surpriză, mulți dintre ei fiind cu lacrimi în ochi văzându-și copiii atât de bucușori.

„Cutia cu papucei pentru ei” continuă să-i ajute pe copii să pășească cu încredere

Cutia cu papucei pentru ei” reprezintă una dintre cele mai importante acțiuni ale Colegiului „Sfântul Nicolae” din Iași. Anual, prin intermediul acestui proiect, sute de copii provenind din familii sărace din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor primesc încălțăminte din piele. Prin activitatea sa, proiectul a ajuns să aducă bucurie pe chipurile a 537 de copii. În cadrul proiectului, copiii de la Grădinița „Varlaam Mitropolitul” din Iași au oferit, pe 6 decembrie, 61 de perechi de încălțăminte copiilor din satul Runcu, comuna Țibana, județul Iași, eveniment desfășurat cu ocazia Zilelor Colegiului „Sfântul Nicolae” din Iași. Pe 15 decembrie, la concertul de colinde „Bucuria Nașterii Domnului” organizat de Protopopiatul Botoșani, 64 de copii din Ungu-

roaia-Criștești, Tudor Vladimirescu-Albești, Balta Arsă-Corni, Ağafton-Curtești, Pancu-Vorona și Botoșani au colindat publicul prezent și au fost răsplățiți cu

încălțăminte și multe alte surprize. Aceste daruri au fost pregătite de 64 de persoane din cadrul Continental Automotive Iași, printr-o campanie de filantropie

⇒ ce s-a dovedit a fi un real succes și în cadrul căreia acești oameni s-au mobilizat exemplar. Pe 16 decembrie, 31 de copii ai Școlii Gimnaziale nr. 1 din Piatra Neamț au adus cu ei îndemnul „Deschide ușa, creștine!” la concertul de colinde „Opaît”, organizat de Protopopiatul Piatra Neamț. La finalul concertului, aceștia au primit încălțăminte nouă și pachete cu dulciuri. 63 de perechi de încălțăminte de iarnă au fost donate de „Saint Paraskeva Orthodox Charity” din Chicago, partener principal al proiectului, care sprijină și financiar aceste acțiuni, în urma activităților de *fundraising* întreprinse pe teritoriul Statelor Unite. Înainte de sărbătoarea Nașterii Domnului, „Cutia cu papucei pentru ei” s-a deschis în județul Neamț pentru a doua oară anul acesta. Cutiile cu ghetete noi și călduroase au ajuns să încălzească 29 de copii din satul Bălușești, comuna Dochia, județul Neamț. Copiii nu au nicio instituție de învățământ în sat și străbat zilnic 5 kilometri pentru a ajunge la școală, cu microbuzul școlar sau pe jos. De asemenea, voluntarii colegiului au colaborat cu prietenii lor cu

suflet mare de la cafeneaua Jassyro, din Iași. Aceștia au inițiat împreună mini-campania „Secret Santa”, iar cei care le-au trecut pragul s-au bucurat atât de savoarele unei cafele, cât și de posibilitatea de a fi Moș Crăciun pentru unul dintre cei 27 de copii înscriși pe o listă, din satul Frăsuleni, comuna Victoria, județul Iași. La sfârșitul campaniei, voluntarii proiectului și cei ai Colegiului „Sfântul Nicolae” au mers la casele copiilor din Frăsuleni și le-au oferit ghetuțele noi și călduroase, dar și alte daruri adunate.

În luna decembrie, voluntarii Colegiului „Sfântul Nicolae” din Iași au inițiat o campanie de strângere de fonduri prin vânzarea de globuri pictate manual. Aceste globuri au fost achiziționate și donate de Ford ATI Motors Holding Iași și de Colegiul „Sfântul Nicolae”. De pictarea lor s-au ocupat elevii voluntari ai Seminarului „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași, ai Seminarului „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț, ai Seminarului „Sfânta Paracheva” de la Agapia și ai Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași. Campanie de *fundraising* rămâne

deschisă și în luna ianuarie a anului 2019, întrucât desfășurarea acțiunilor proiectului „Cutia cu papucei pentru ei” depinde direct de fondurile de care acesta dispune.

Momentan, proiectul are două variante pentru achiziționarea perechilor de ghetete de iarnă: 1. poți să donezi direct o sumă de bani și voluntarii cumpără ghetuțele; 2. cumperi dintr-un shop online ghetuțele și pui adresa de livrare pentru una din cele două adrese ale proiectului din Iași și Neamț. Modalități de plată pentru donații: cash, pe mobil prin aplicațiile Revolut – 0745 549 784 sau BT Pay – 0745 549 784, online în contul bancar Asociației MIRA (CIF: 33492902) deschis la BRD – RO07BRDE 240SV62356272400.

Membrii proiectului țin să le mulțumească tuturor celor care s-au implicat până acum și se vor implica în realizarea acestuia de acum încolo, fie ei parteneri, sponsori, voluntari, colaboratori, fiind un îndemn pentru a dărui, deoarece mulți copii așteaptă și își doresc să pășească cu încredere.

Serbare de Crăciun la Mănăstirea Hadâmbu

Mănăstirea Hadâmbu din județul Iași a venit, în perioada sărbătorii Nașterii Domnului, în sprijinul familiilor nevoiașe. Aproape o mie de copii din satele învecinate mănăstirii au participat, pe 24 decembrie, la serbarea de Crăciun. Aceasta a fost organizată de Mănăstirea Hadâmbu, la inițiativa arhimandritului Nicodim Gheorghită, starețul așezării monahale din Dealul Mare. În cadrul serbării au cântat colinde copii din Parohia Băcu-Ipatele, din Parohia Cucuteni-Lețcani și din Parohia Brustureț-Mironeasa, județul Iași. În timpul serbării și-a făcut

⇒ apariția Moș Crăciun, iar micuții au început să cânte de bucurie și emoție. Arhimandritul Nicodim Gheorghită a ținut un cuvânt în care i-a îndemnat pe copii să țină dreapta credință și tradițiile sfinte moștenite de la înaintași. De asemenea, i-a îndemnat să participe la sfintele slujbe și să se roage pentru binefăcătorii care au contribuit cu fondurile necesare desfășurării acțiunii filantropice. La final, au fost oferite da-

rurile mult așteptate. Toți micuții au primit câte o sacoșă cu dulciuri, jucării și îmbrăcăminte. Serbarea de la Mănăstirea Hadâmbu a avut scopul de a bucura inimile copiilor nevoiași din satele sărace. Prin purtarea de grijă a arhimandritului Nicodim Gheorghită, pelerinii din țară și străinătate, dar și câțiva fii duhovnicești ai starețului de la Hadâmbu au contribuit cu sumele necesare cumpărării darurilor.

Tot în perioada sărbătorii de Crăciun, 100 de familii sărace au primit pachete cu alimente. În contextul apropierii sărbătorii Nașterii Domnului, arhimandritul Nicodim Gheorghită a vizitat și a ajutat două familii numeroase din satele Ion Neculce și Epureni, județul Iași. Pentru a înfrunța mai ușor lipsurile și pentru a bucura inimile copiilor, s-au oferit alimente, lenjerie, dulciuri și alte bunuri.

Proiectul „Dăruiește un zâmbet”

Unul dintre proiectele care a devenit tradiție pentru comunitatea Colegiului „Sfântul Nicolae” din Iași este și „Dăruiește un zâmbet”. Săptămânal, copii din mediile defavorizate sunt aduși de preotul paroh la cabinetul medicului stomatolog pentru a beneficia de un control gratuit. „Dăruiește un zâmbet” are ca obiectiv aducerea copiilor defavorizați din parohiile rurale în vizită la unul din cabinetele stomatologice partenere, pentru un consult gratuit. Alături de acest obiectiv principal se adaugă și dorința de a implementa o educație cu

privire la ceea ce înseamnă sănătatea și igiena stomatologică, copiii beneficiind și de un kit pentru îngrijire corporală. Anul acesta, proiectul se bucură de sprijinul și dedicarea a doi medici stomatologi: dr. Elisabeta Elena Frâncu și dr. Andrada Costea. Proiectul se desfășoară de două ori pe săptămână, copiii fiind aduși de preotul paroh și însoțiți de voluntarii proiectului la cabinetele stomatologice. După fiecare consultație, copiii primesc din partea voluntarilor un kit de îngrijire, dulciuri și fructe.

Toți cei care doresc să sprijine misiunea acestuia o pot face

oferind produse de igienă orală la standul amplasat în recepția Colegiului „Sfântul Nicolae”, sau oferind un consult gratuit (în cazul medicilor stomatologi). Cei care doresc să afle mai multe detalii despre această inițiativă o pot face accesând pagina de Facebook – Dăruiește un zâmbet, sau apelând numărul 0753 597 177 – Ionela Abunei, coordonator de proiect. „Dăruiește un zâmbet” însumează până la acest moment ajutorarea a peste 100 de copii din parohiile sărace din împrejurimile orașului Iași.

Părintele Constantin Mosor a trecut la cele veșnice

Părintele Constantin Mosor a trecut la Domnul pe 11 noiembrie. Sicriul cu trupul neînsuflit al acestuia a fost depus la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Târgu Neamț, iar slujba de înmormântare a avut loc pe 13 noiembrie, după săvârșirea Sfintei Liturghii.

Părintele Constantin Mosor s-a născut pe 13 mai 1943 în localitatea Humulești – Târgu Neamț, într-o familie de buni credincioși, Vasile și Ecaterina Mosor. În anul 1959, s-a înscris la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț, după absolvirea căruia (1964) a urmat cursurile Facultății de Teologie din București, pe care a absolvit-o în anul 1968, cu teza de licență „Biserica din Cetatea Neamțului”. Între anii 1968-1971, a continuat studiile teologice superioare la cursurile de doctorat – specialitatea Drept bisericesc. Între anii 1971-1975, a urmat Facultatea

de Drept din cadrul Universității din București, obținând și licența în Drept, cu media 10, fiind repartizat ca notar la Notariatul de Stat Rădăuți – Suceava. După finalizarea studiilor superioare, a fost numit profesor definitiv la Seminarul Teologic de la M-rea Neamț, începând cu anul școlar 1975-1976, unde a predat timp de 15 ani. Odată cu reînființarea Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași, în anul 1990, a fost numit cadru didactic (lector universitar), unde a predat Istoria Bisericii Universale și Drept canonic. Pe 1 octombrie 1993, din motive personale, s-a retras din activitatea didactică. Între anii 1992-1995 a predat un curs de Drept canonic la Universitatea „M. Kogălniceanu” din Iași. S-a căsătorit în anul 1976, cu domnișoara Nona Ionescu, licențiată în matematică, iar la 1 aprilie 1976 a fost numit preot paroh la Parohia „Sfântul Ilie” din Târgu Neamț, unde a păstorit până la pen-

sionare (ianuarie 2008). Pentru activitatea pastoral-misionară și didactică i s-a acordat distincția bisericească de iconom stavrofor. Preotul Constantin și preoteasa Nona au patru copii: un băiat, licențiat în Teologie, și trei fete, cea mai mare dintre ele fiind absolventă a Seminarului Teologic de la M-rea Agapia. După pensionarea sa din anul 2008, părintele Constantin a slujit la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Târgu Neamț, până la adormirea sa întru Domnul.

Dumnezeu să îl odihnească în pace și cu dreptii să îl numere!

Părintele Dimitrie Isopescu s-a mutat la Domnul

Părintele Dimitrie Isopescu nu a trecut prin viață mirosind flori sau privind la stele. În cei 81 de ani, sfinția sa a fost martorul unor evenimente majore din istoria neamului, care nu pot fi uitate: al Doilea Război Mondial, abdicarea regelui, executarea mareșalului Antonescu, instaurarea la putere a Partidului Comunist, cu ale lui atrocități, sub domnia lui Gheorghiu-Dej și a lui Nicolae Ceaușescu, naționalizarea și arestările în lanț, cutremurul din 4 martie 1977, Revoluția din decembrie 1989, intrarea României în structurile europene, precum și trei decenii de declin economic, social, cultural, educațional, moral, spiritual etc., consumați sub domnia a patru preșe-

dinți și a nenumărate guverne, care s-au perindat la cârma țării. Părintele Dimitrie Isopescu, cel care odinioară a băut din apa vie a sufletului țaranului sănătos la trup, minte și suflet din Laura (o localitate din Vicovu Bucovinei de poveste) și-a realizat, pe etape, toată devenirea sa, începând cu studiile gimnaziale la școala din Vicovu de Sus (1945-1952), Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț (1953-1958) – după ce, în prealabil, timp de un an (1952-1953), a frecventat cursurile Liceului „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți – și Facultatea de Teologie din București (1958-1962). Pe parcursul vieții sale a păstorit Parohia Putna din județul Suceava și Parohia „Sfântul Haralambie” din Iași și a activat

în cadrul Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor în funcțiile de casier, apoi de inspector bisericesc și de consilier economic. În ultima parte a vieții, Părintele Dimitrie Isopescu a slujit ca preot îmbericrit la Parohia „Sfânta Cuvioasă Parascheva” – Iași, Protopopiatul Iași I. În memoria credincioșilor din parohiile pe care le-a păstorit, părintele rămâ-

⇒ ne un slujitor evlavios, un predicator elocvent și extrem de exigent, ancorat în realitățile bisericesti și sociale, și un păstor și duhovnic înțelept. Slujba înmormântării a avut loc miercuri, 28

noiembrie, la Biserica „Sfânta Cuvioasă Parascheva”. Veșnică să-i fie pomenirea!

Schimonahul Serafim de la Mănăstirea Hadâmbu, purtat către ceruri

La Mănăstirea Hadâmbu din județul Iași a fost săvârșită, pe 8 decembrie, de către PS Părinte Episcop-vicar Calinic Botoșăneanul, slujba înmormântării schimonahului Serafim Bozariu. Mulți dintre slujitorii sfintelor altare prezenți au fost ucenici ai schimonahului Serafim, fiind ani la rând beneficiarii sfaturilor sale pline de înțelepciune. Lângă sicriul cu trupul neînsuflăit al părintelui Serafim s-a aflat arhimandritul Nicodim Gheorghită, starețul Mănăstirii Hadâmbu, care l-a prețuit deosebit de mult pe schimonahul ce a plecat în lumea veșniciei. După slujba înmormântării, Preasfințitul Părinte Calinic Botoșăneanul a rostit un cuvânt intitulat „Schimonahul Serafim – făclia din Dealu Mare”. Preasfinția Sa a reliefat treptele urcușului duhovnicesc parcurse de către

schimonahul Serafim și modelul de trăire monahală pe care cel mutat la Domnul l-a avut pe parcursul vieții, unul care ar trebui să fie urmat de oamenii din zilele noastre.

Slujbă de pomenire pentru Părintele Cleopa Ilie, la 20 de ani de la trecerea sa la Domnul

Pe 8 decembrie, la Mănăstirea Sihăstria din județul Neamț a fost săvârșită slujba parastasului la împlinirea a 20 de ani de la trecerea la Domnul a Părintelui Arhimandrit Cleopa Ilie. Slujba de pomenire a fost precedată de slujba Sfintei Liturghii, săvârșită de PS Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, în Biserica „Sfânta Cuvioasă Teodora de la Sihla” a așezării monahale. Clericii împreună cu credincioșii prezenți au luat parte apoi la încă o slujbă de pomenire, săvârșită în cimitirul mănăstirii, în fața mormintelor părinților Cleopa Ilie, Paisie Olaru și Ioanichie Bălan.

Preoteasa Aglaia Cârlan s-a născut în veșnicie

După câteva luni de încercare a sănătății, în ziua de 8 decembrie, doamna preoteasă Aglaia Cârlan a trecut la cele veșnice, fiind înmormântată pe 11 decembrie în cimitirul Parohiei Văleni, de lângă Piatra Neamț. Doamna preoteasă Aglaia Cârlan, soția părintelui Gheorghe Cârlan de la

Parohia Văleni, s-a născut în localitatea Țibucani într-o familie de oameni vrednici, gospodari și buni creștini. Au fost nouă copii în casa părintească: trei băieți și șase fete, Aglaia fiind penultima dintre ei. A urmat cursurile școlii primare din Țibucani, a absolvit Liceul „Ștefan cel Mare” din Târgu Neamț și Facultatea de Bi-

ologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A devenit profesor de biologie, misiune exercitată de-a lungul întregii vieți. A fost profesor în diferite școli din județul Neamț. Calitatea actului didactic și pedagogic și dragostea așezată în educarea copiilor au fost exprimate și de prezența multora dintre foștii elevi la priveghi și la înmormântare.

Dumnezeu să o odihnească în pace și cu dreptii să o numere!

Părintele „Centenar” Pavel Filipescu - slujitor al altarului ceresc

Părintele Pavel Filipescu a plecat la cer pe 18 decembrie, cu nădejdea mântuirii și cu dorul doamnei preotese Emilia. Pe 20 decembrie, în biserica parohială din Ghigoiești, părintele Valentin Tofan, protopop al Protopopiatului Piatra Neamț, și părintele paroh Codrin Constantin Bălan, alături de un sobor de preoți, au slujit Sfânta Liturghie și au săvârșit slujba înmormântării părintelui Pavel Filipescu. Părintele Pavel a fost purtat pe umerii colegilor slujitori prezenți și așezat în mormântul familiei din cimitirul parohial din satul Ghigoiești, comuna Ștefan cel Mare, județul Neamț. Părintele Pavel s-a născut pe 10 aprilie 1916, în familia gospodarilor Ioan și Zoița Filipescu din Ghigoiești. A urmat Cursul seminarial inferior la Dorohoi, între 1930 și 1934, și Cursul superior la Iași, între anii 1934 și 1938. În anul 1942, a devenit licențiat al Facultății de Teologie din Cernăuți. S-a căsătorit pe 18 octombrie 1942 cu Emilia, originară din Stănița, lângă Roman. A fost hirotonit diacon pe 26 octombrie 1942 și preot o zi mai târziu, pe seama Parohiei „Ștefan cel Mare”, Protopopiatul Piatra Neamț, de Mitropolitul Irineu Mihălcescu, susținând practica liturgică la Mănăstirea Bistrița, sub oblăduirea părintelui Iulian Danielescu, stareț fiind atunci protosinghelul Ghenadie Carazan. A păstorit Parohia „Ștefan cel Mare” timp de zece ani, până la numirea sa în 1952 în parohia de acasă, Ghigoiești. A fost concomitent și suplinitor în diferite perioade la Parohiile Bârgăoani, Cârligi și Doina. Familia Filipescu a fost binecuvântată cu trei copii: Georgeta

(adormită în 1999), Gheorghe și Coculeana. Doamna preoteasă a trecut la cele veșnice la 6 martie 2014. La resfințirea bisericii din Ghigoiești, în data de 20 septembrie 2015, părintele Pavel a primit distincția „Crucea Moldavă” pentru prestigioasa slujire de peste șapte decenii. La împlinirea vârstei de 100 de ani, părintele Pavel a fost înconjurat de familie, de toată lumea din sat și din împrejurimi, de foștii camarazi din Regimentul 15 Războieni – Piatra Neamț, alături de care a cutreierat fronturi în Campania din Est în cel de-al Doilea Război Mondial, de reprezentanții Garnizoanei din Piatra Neamț, ai Centrului Militar Județean Neamț, ai Batalionului 634 Infanterie „Petrodava”, de oficialitățile locale și județene, de părintele protopop Valentin Tofan, de colegii preoți. Părintele a avut gradul de plutonier major (în retragere). La 10 aprilie 2017, la împlinirea a 101 ani, a fost înconjurat cu aceeași dragoste și apreciere de prieteni și de toți cei care au dorit să îi aducă urările de bine și sănătate.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Artistul plastic Dan Hatmanu a trecut la Domnul

Renumitul artist plastic Dan Hatmanu a fost înmormântat, pe 29 decembrie, în Cimitirul Eternitatea din Iași. Slujba de înhumare a fost săvârșită la biserica din incinta cimitirului de un sobor de preoți. La final, părintele Dumitru Boboc, inspector eparhial în cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, a dat citire mesajului transmis de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, intitulat „Un pictor talentat și credincios – Dan Hatmanu (1926-2018)”.

„Am primit cu tristețe vestea trecerii din lumea aceasta a pictorului și graficianului Dan Hatmanu, personalitate de referință a Iașilor din a doua jumătate a veacului al XX-lea și începutul mileniului trei. Cunoscut și recunoscut în țară și în străinătate prin opera sa artistică, Dan Hatmanu a păstrat mereu în adâncul ființei sale frumusețea peisajelor din ținuturile

moldave ale copilăriei, înțelepciunea și autoironia în fața schimbărilor vremelnice din lumea noastră trecătoare, speranța și curajul căutărilor existențiale, prin cultivarea cu delicatețe a spiritualității tradiționale românești în dialog cu provocările artei moderne. A prețuit valorile străbune ale credinței ortodoxe și s-a apropiat, prin căutățile sale artistice și prin scrierile sale, de universul bisericesc. Ochiul săi pătrunzător au surprins în portrete sau în peisaje chipuri stilizate ale unor slujitori bisericești, lăcașuri de închinare și bucuriile de sărbători de pe chipurile oamenilor.

Trecerea prin veac a profesorului și pictorului Dan Hatmanu va rămâne vie în memoria ucenicilor săi, a prietenilor și a tuturor celor care i-au înțeles și admirat opera artistică și calitățile umane. Ne rugăm lui Dumnezeu să așeze

sufletul său în lumina Împărăției Cerurilor, unde nu este durere, nici înțristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit!

Veșnica lui pomenire!”

Dan Hatmanu a trecut la cele veșnice la vârsta de 92 de ani, pe 27 decembrie, în a treia zi de Crăciun. A fost una dintre marile figuri ale artei vizuale românești, recunoscut și apreciat inclusiv în afara țării.

SUMAR

Nașterea lui Hristos - sensul vieții noastre. Scrisoare pastorală la sărbătoarea Nașterii Domnului	2	Hotărâri ale Permanenței Consiliului Eparhial Iași	20
Sfințirea Catedralei Naționale	4	Noutăți editoriale în lunile noiembrie-decembrie la Editura Doxologia	23
Slujba Parastasului pentru făuritorii Unirii Bucovinei cu Regatul României.....	7	Colocviul internațional „Întâlnirea cu Duhovnicul - Părintele Sofian Boghiu”	24
Moment festiv la Inspectoratul de Jandarmi Județean Iași	10	Zilele Colegiului „Sfântul Nicolae”, la ediție aniversară	27
Centenarul la Iași	12	Concerte de colinde la Iași, Botoșani și Piatra Neamț	30
Un nou arhimandrit în Arhiepiscopia Iașilor	13	Curs de medicină creștină pentru 200 de participanți	31
Părintele Nicodim Petre, noul stareț al Mănăstirii Bucium din Iași	13	„Cutia cu papucei pentru ei” continuă să-i ajute pe copii să pășească cu încredere	33
Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical	14	<i>In memoriam</i>	36

Președinte:

IPS Mitropolit TEOFAN

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar

CALINIC BOTOȘĂNEANUL

Membri:

Pr. prof. univ. dr. Ion VICOVAN
(decăn al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

Pr. prof. univ. dr. habil. Gheorghe POPA
(director al Școlii Doctorale)

Prof. univ. dr. Ștefan AFLOROAEI
(membru onorific în
Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor)

Cătălin JECKEL

(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Comitetul redacțional:

Pr. Cezar Țabârnă
director (Editura Doxologia)

Ioan-Lucian Radu
redactor-șef (Editura Doxologia)

Pr. Adrian Ștefan Chelaru
redactor coordonator

Constantin Ciofu
Tudorel Rusu
Silviu Cluci
Adrian Sîrghi
Oana Nechifor
Constantin Comici
Lucian Duncan
fotoreporteri

Cristi Reuț
corector
Lucian Dragomir
designer
Leonard Lunguleac
DTP-Prepress

Conceptul grafic al revistei: Pr. Constantin Sturzu

Sursă informații: „Ziarul Lumina” – Ediția de Moldova și doxologia.ro

Adresa redacției:

Iași, 700038

Str. Cuza-Vodă, nr. 51
(incinta Mănăstirii Golia)

Tel.: 0232-216693

Fax: 0232-216694

ISSN 1221-4884

<http://editura.doxologia.ro>; e-mail: editura@doxologia.ro

Tiparul executat la Tipografia mitropolitană Iași